60100200
8554
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini / Abb. postale I gruppo — Cena 200 lir — Leto XXXIV. Št. 33 (9945) — TRST, četrtek, 9. februarja 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

LIBERALNI POMISLEKI DAJEJO SPET DUŠKA DESNICI V VEČINSKI STRANKI

S tihim privoljenjem KD je Andreotti ponudil komunistom sestavo «parlamentarne večine»

Danes seja vodstva KPI - Pogajanja o sestavi vlade se bodo nadaljevala prihodnji teden - PSI ponovno zahteva vključitev strokovnjakov v vlado

RIM — Z včerajšnjim dnem se je zaključil drugi krog Andreottijevih posvetovanj. Splošno mnenje je, da je rešitev vladne krize bližja, da so bili storjeni določeni napredki, vendar pa je dokončna rešitev še odvisna od novih korakov naprej, ki jih še mora storiti KD.

Stranke, ki so sprožile vladno krizo, kažejo določen optimizem, medtem ko postajajo demokristjani vse bolj mračni. Skupina poslancev, ki jo vodijo Scalia, Segni, Napoli, Cuminetti je zbrala (tako pravijo) nad ... podpisov pod pismo, v katerem zahtevajo ponovno sklicanje parlamentarnih skupin in vodstva KD. Gre za skupino, ki najodločneje nasprotuje sporazumu s KPI in se sklicuje na «liberalni alibi». Liberalci so namreč odločni nasprotniki oblikovanja vladne večine s komunisti. To so povedali Andreottiju med popoldanskim srečanjem, ko je Zanone nanaglo sklical vodstva stranke. Odobrili so izjavo, v kateri obljubljajo, da se bodo liberalci udeležili pogajanj za sestavo vladnega programa, poudarjajo pa, da ne marajo biti v večini skupaj s komunisti.

Njihovo stališče zaenkrat med demokrščanskimi voditelji ne buri duhov. Galloni je lakonično ocenil stanje s temi besedami: «Že dobro, zaenkrat smo jih prepričali, naj sodelujejo pri programu. Kaj bo potem, pa bomo še videli.»

Po Berlinguerjevi izjavi, da je pripravljen na pogajanja o oblikovanju nove vladne večine, pod pogojem, da to večino potrdi in očitno izrazi tudi parlament, je Benigno Zaccagnini po dveh urah in tri četrt razgovora z Andreottijem kazal vidno zadrego.

«Poverjeni predsednik nas je seznanil z napredkom pogajanj,» je dejal, «kar smo vzeli na znanje. Obenem pa smo Andreottiju dali nekaj nasvetov, medtem ko bomo programske smernice za vlado izročili poverjenemu predsedniku jutri, po posvetovanju s parlamentarnima skupinama.»

Časnikarji so nato dalj časa vrtali in skušali izvedeti, kaj meni Zaccagnini o oblikovanju vladne večine. Na vsa vprašanja je odgovoril s sklicevanjem na dokument vodstva KD. Odgovoril je samo na vprašanje, ali sprejema «nujnostni sporazum», o katerem je govoril Berlinguer. Po Zaccagninijevem mnenju prestaja Italija krizno obdobje, na osnovi katerega je pač spoznanje «nuje» del sklepov vodstva KD. Po domače povedano je Zaccagnini dal razumeti, da ima morda Berlinguer prav.

Kriza vsekakor še ni bila rešena. Andreotti je namreč sporočil, da bo nadaljeval posvetovanja prihodnji teden. Govorilo se je celo o možnosti sklicanja kolegialnega srečanja vseh strank, kar bi lahko bil že «ustanovni akt» nove vladne večine. Zaenkrat pa bo poverjeni predsednik preučil dokumente, ki so mu jih posredovale stranke (PRI, PLI, KD, KPI). Pri tej pavzi pa je tudi očitno, da skuša Andreotti počakati, da se vode med demokristjani pomirijo. «Čas je najboljši zdravnik,» pravi pregovor. Andreotti pa upa, da se bodo polemike polegle.

«Vsi bodo razumeli,» je dejal Andreotti časnikarjem, «da potrebujemo še nekaj časa, ker moramo uskladiti med seboj različna stališča. Vsekakor pa moramo vse razčistiti preden se lotimo sestavljanja vlade.»

Na vprašanje o oblikovanju nove večine pa je Andreotti dejal, da je njegov cilj «parlamentarna solidarnost, na osnovi katere je mogoče učinkovito sestaviti program, sestaviti vlado, podpirati izvajanje programa v tesnem stiku s parlamentarnimi skupinami. Formule torej niso važne. Važen je tesen in pogost stik med predsednikom vlade in parlamentarnimi skupinami».

Kdor pazljivo prebere Andreottijeve besede bo razumel, da je v bistvu dal definicijo vladne večine, le da se je izognil tej besedi. Vsi se pa strinjajo, da v tem trenutku ime ni važno, saj bo ljudstvu jasno, kaj pomeni. Toda demokristjani ne govorijo tako zato, da bi varali lastne volivce. Njihov cilj je političnega značaja. Dokazati hočejo, da obstaja velika razlika med «parlamentarno večino» in «vladno koalicijo». Ta «parlamentarna večina», ki jo Andreotti s težavo oblikuje, nima «politične» značilnost «vladne koalicije». Ta značilnost pa je «isti cilj», oziroma širokopotezni strateški načrti in cilji, ki so skupni političnim silam, ki imajo podobne poglede na družbeni razvoj, medtem ko je vsem jasno, da so cilji KPI in KD na daljši rok različni.

«Parlamentarna večina» služi torej na «kratek rok» in to Andreotti priznava, saj je prav tako vsem jasno, da bo novo politično ravnotežje, če se bo iz sedanjih razgovorov izcimilo, trajalo le do konca leta. Po izvolitvi novega predsednika republike se bo diskusija obnovila. Pri tem pa si KD z besedno igro o parlamentarni večini pušča odprta vrata za morebiten umik v decembru.

O napredku diskusije o novi vladi in novi večini bo razpravljalo danes dopoldne vodstvo KPI. Verjetno je, da na tej seji komunisti ne bodo izrekli dokončnega mnenja, pač pa bodo točneje pojasnili, pod kakšnimi pogoji so pripravljeni sodelovati v novi večini.

Vihar vladne krize se, vsekakor, umirja in ni izključeno, da bo Andreotti priplul do brega. Med plovbo pa ima še nekaj nevarnih čeri, ob katerih se lahko potopi. Med temi so imena ministrov v novi vladi.

Zanimivo je, da so socialisti v intervjuju, ki ga Craxi daje za milanski «Giorno» ponovili misel, ki jo izraža tudi «Avanti», da bi v vladi morali biti tudi nedemokrščanski «strokovnjaki».

CANDIDA CURZI

RIM — Včeraj popoldne je dopotovala v Rim tričlanska delegacija bolgarske komunistične partije, ki jo vodi tajnik CK in vodja zunanjepolitične sekcije Dimiter Staničev. Delegacija, ki jo je ob prihodu na rimsko letališče sprejel član vodstva KPI posl. Pajetta, se bo zadržala v Italiji en teden.

Leta 1979 legalna ura v vseh državah EGS

RIM — Ministri za prevoze devetih članic Evropske gospodarske skupnosti so sklenili, da bodo leta 1979 istočasno vpeljali v vseh državah članicah legalno uro.

Do sedaj je na tem področju vladala precejšnja zmeda, saj obdobja niso sovpadala med seboj: Belgija, Nizozemska, Luksemburg in Francija so imele legalno uro od 2. aprila do 10. oktobra, Velika Britanija in Irska od 19. marca do 29. oktobra, Italija od 28. maja do 1. oktobra, Zvezna republika Nemčija in Danska nista občutili potrebe po varčevanju in sta kar ostali pri starem srednjeevropskem času.

Italija bo legalno uro letos uvedla že trinajstič zaporedoma, skupni imenovalec podobnih pobud pa je vedno varčevanje. Dosedanje izkušnje so v dobršni meri potrdile to težnjo, saj pomeni ura več sonca precejšnjo pridobitev predvsem za turistične operaterje, glede pravega varčevanja pri energiji pa to le delno krije nevšečnosti in izgube v prometu zaradi sprememb v voznih redih.

Pobuda EGS bo nedvomno razveselila železnice in letalske agencije ter na splošno vse prometne operaterje, saj bo postala sestava voznih redov enostavnejša, nevšečnosti bodo ostale le v prometnih zvezah z nečlanicami skupnosti.

OB SKLEPIH USTAVNEGA SODIŠČA

Kakšni referendumi?

RIM — Ustavno sodišče je končno deponiralo utemeljitev svoje razsodbe, s katero je 18. januarja letos sklenilo, da so izvedljivi le štirje od osmih referendumov, za katere je radikalna stranka dala pobudo in zbrala podpise.

Utemeljitev je vsekakor zanimiva, saj osvetljuje stališče najvišjega ustavnega organa do možnosti sklicevanja referendumov in je torej koristna tudi za morebitne bodoče pobude v tem smislu.

Ustavno sodišče v utemeljitvi poudarja, da ga je pri odobravanju ali zavračanju predlogov referendumov vodil člen 75 ustave (ta namreč ureja postopek ljudskih glasovanj za odpravljanje zakonov) in pa celotni duh italijanskega ustavnega sistema. Ne gre torej za dobesedno tolmačenje norm, pač pa za njihovo ekstenzivno, vendar logično interpretacijo.

Pomisleki, ki so prevladali glede izvedljivosti štirih (od osmih) referendumov se sklicujejo na sam 75. člen ustave, na samo «bistvo» referenduma, na ustavne zakone in norme, ki iz njih izvirajo in iz norm, ki so v bistvu le «podaljšek ustave», ker jo pač uresničujejo.

Bralce gotovo ne zanima pravna terminologija, zato bomo skušali utemeljitve ustavnega sodišča povedati kar se da preprosto.

«Bistvo» referenduma je, po mnenju ustavnega sodišča, možnost ljudstva, da z «da» ali «ne» izreče svoje mnenje o odpravi nekega zakona ali skupka zakonskih norm. Pri tem pa mora biti skupek norm tolikanj homogen, da bo ljudem povsem jasno, za kaj so se opredelili. Zato je ustavno sodišče sklenilo, na primer, da ne dovoli izvedbe referenduma o 97 členih kazenskega zakonika, ker bi vprašanje v tem primeru bilo presplošno, tematika teh členov kazenskega zakonika pa je spet tako raznolika, da ni mogoče o njih izreči enotne sodbe. Naj kot primer navedemo možnost, da bi volilec želel odpraviti nekatere člene, medtem ko se z nekaterimi drugimi členi strinja: kaj naj stori v tem primeru? Dejansko mu je jasna in nedvoumna izbira onemogočena.

Pač pa je na osnovi istega kriterija «jasnosti in homogenosti» ustavno sodišče sklenilo, da je izvedljiv referendum o «zakonu Reale», ker je pač homogen, saj v svojih členih obravnava norme za zaščito javnega reda in je tudi nastal kot enoten zakonski skupek členov na osnovi enotne politične volje.

Glede konkordata s katoliško cerkvijo je večina menila, da bo ustavno sodišče utemeljilo sklep, da ne dovoli referenduma o njem, češ da gre za mednarodni dogovor. (Ustava namreč ne dopušča referendumov za preklic mednarodnih sporazumov). V resnici pa je ustavno sodišče ubralo drugo pot in poudarilo, da 7. člen ustave določa, da so odnosi med cerkvijo in državo urejeni s konkordatom in «lateransko pogodbo». Ustava pa določa, da o ustavnih normah ni mogoče glasovati.

Bolj zapletena je utemeljitev, s katero je ustavno sodišče zavrnilo izvedljivost referenduma o «vojaškem kazenskem zakoniku za obdobje miru». V tem primeru, pravi ustavno sodišče, vojaški zakonik ščiti tudi nekatere ustavne norme (na primer člen, ki določa, da je vojaška obveznost «sveta dolžnost vsakega državljana») in je torej odprava zakonika v celoti nemogoča. Pač pa je, na primer, izvedljiv referendum o postopku za kazenski pregon ministrov (referendum o preiskovalni komisiji), ker norma, ki ta postopek določa, izhaja iz ustave, vendar ni nikjer rečeno, da ni mogoče ministrov preganjati tudi drugače.

Ustavno sodišče je končno brez težav priznalo, da sta izvedljiva referenduma o finansiranju strank in o ureditvi umobolnic. Pri tem je ustavno sodišče glede javnega finansiranja strank poudarilo, da je brezpredmetni ugovor državnega pravobranilstva, ki je trdilo, da je referendum neizvedljiv, ker zadeva finančne posle (tudi v tem primeru ustava prepoveduje referendume, kar je razumljivo, sicer bi glasovali, na primer, o odpravi davkov in taks).

Če povzamemo vso zadevo v nekaj besedah, je stanje sledeče. Radikalci so predlagali osem referendumov, pred tem pa so zbrali podpise tudi za referendum o splavu. Torej devet referendumov. Ustavno sodišče jih je razveljavilo z navedenimi motivacijami štiri. Ostane jih torej pet. Vendar se stranke pogovarjajo o tem, da bi tudi to število skrčili. Če namreč parlament pred tem odobri novo zakonodajo v zvezi z vprašanji, o katerih je v teku kampanja za referendum, slednji naravno odpade.

Po mnenju komunista Spagnolija in socialista Felisettija, pa tudi na osnovi razgovorov o programu nove vladne večine, je na primer mogoče rešiti vprašanje zakonodaje, ki ureja sistem psihiatričnih bolnišnic v okviru zakona o zdravstveni reformi. Stari zakon bi bil tako odpravljen, referendum pa nepotreben.

Enako velja, po mnenju Spagnolija (KPI) za «zakon Reale», tudi zato, ker je vprašanje javnega reda zelo pereče in bi odprava tega zakona bila mestoma škodljiva. Spagnoli spominja na primer na dejstvo, da «zakon Reale» v nekaterih členih zaostruje kazni, ki jih je predvideval «zakon Scelba» za fašiste. Skratka, Spagnoli se zavzema za spremembo zakona o javnem redu in upa, da bo to predmet sporazuma o novi vladni večini.

Glede reforme zakona o preiskovalni komisiji pa je socialist Felisetti povedal, da so se stranke v bistvu že dogovorile, vendar v tem in drugih primerih skuša KD zavlačevati z zadevo, ker želi do konca pogajanj izsiljevati partnerje z Damoklejevimi meči predčasnih volitev in referendumov.

Kakorkoli že, če bi sporazumi med strankami omogočili v prihodnjih mesecih naglo parlamentarno obravnavo omenjenih problemov, bi junija vseeno morali glasovati za referendume. Kajti malo verjetno je, da bo dosežen sporazum o splavu, ker so si stališča laikov in KD diametralno nasprotna.

V takem primeru bomo torej junija, kot vse kaže, glasovali o splavu, nadalje o javnem finansiranju strank. Če je izid glasovanja o splavu negotov, saj bo nujno privedel od ostrega idejnega in svetovnonazorskega spopada v italijanski družbi, pa skoraj ni dvomov, da bodo vse stranke (razen radikalcev in liberalcev) zagovarjale javno finansiranje strank. Izid tega referenduma bo verjetno samo pokazal, v kolikšni meri so Italijani občutljivi za dejavnost političnih strank, ki so v italijanskem ustavnem sistemu eden izmed temeljev demokratičnega pluralizma.

Na koncu še pripomba, ki prihaja iz utemeljitev ustavnega sodišča. Z referendumi se ne kaže igračkati, ker so lahko nevaren «bumerang». Vsekakor pa je ustavno sodišče mnenja, da bi bilo potrebno «predhodno preveriti», ali nekateri predlogi o referendumih niso v kričečem nasprotju z ustavnim duhom, kajti zbiranje podpisov bi v tem primeru bila le izguba časa.

Pač pa je ustavna norma o referendumih vsekakor koristna, ker pušča ljudstvu možnost, da odpravlja zakone, s katerimi se ne strinja, obenem pa izvaja posreden pritisk na parlament, naj ukrepa v tem smislu.

Kot dokaz lahko velja dejstvo, da je KPI pripravila nove zakonske osnutke o vojaškem zakoniku in vojaških sodiščih. Ustavno sodišče je sicer razveljavilo omenjeni referendum, toda politične sile se zavedajo, da so postavljeni problemi pereči in jih je treba rešiti. Enako velja za «Roccov kazenski zakonik», kateremu reforma (roki zanjo so že zdavnaj zapadli) resno streže po življenju. (st.s.)

ZASKRBLJUJOČI STATISTIČNI PODATKI

Rekordni padec industrijske proizvodnje decembra 1977

Najbolj prizadeti sta tekstilna in živilska industrija

RIM — Čeprav je jasno, da so gospodarski statistični podatki marsikdaj varljivi, če jih ne analiziramo do podrobnosti, ne more biti dvoma o tem, da je zadnje polletje 1977 v Italiji opažen padec v industrijski proizvodnji in da je bil padec rekordnega značaja v decembru. Vprašamo se lahko, ali in kako se ta padec odraža v teh prvih mesecih letošnjega leta, ko je iz ust marsikaterega ekonomista slišati tudi zaskrbljujoči izraz «gospodarska katastrofa».

Kot poroča ISTAT je indeks industrijske proizvodnje v decembru lani (v primerjavi z enakim obdobjem leta 1976) padel kar za — 13,3 odst. Državni statistični zavod seveda tolaži in opozarja, da ne gre številke jemati katastrofalno, ker je razlog za padec tudi v tem, da je decembra 1976 zabeležil nagel vzpon industrijske proizvodnje. Kakorkoli že, o padcu in to resnem, lahko pišemo. Prizadel pa je predvsem živilsko, tekstilno, kemijsko in kovinarsko industrijo. Domala torej vse veje industrije.

Zanimivo je tudi primerjati ta decembrski podatek z drugim, ki računa «poprečno rast» industrijske proizvodnje na osnovi primerjav z enakimi obdobji leta 1976. Številke tako padajo: 12, 10, 8 in pol, 8, 6, 5, 4, 3 in 2 odstotka. (Podatke navajamo zaokroženo).

Še podatek, ki priča o tem, kako se kriza odraža v posameznih vejah industrijske proizvodnje, kar pa glede na dejstvo, da živimo v potrošniški družbi kaže tudi na nove težnje italijanskega in delno tudi evropskega trga. Rahel vzpon so zabeležili na področju strojne industrije in proizvodnje prevoznih sredstev, nadalje v proizvodnji kovin in električne energije, medtem ko sta metalurška in kemijska bazična industrija dobesedno ostali na svojem mestu. Pač pa pada proizvodnja v tekstilni in živilski industriji na splošno.

Še zadnji primerjalni podatek o tem, kako se je raven industrijske proizvodnje spremenila v evropskih deželah. Tudi tu imamo opravka s primerjavo med leti 1976 in 1977. Industrijska proizvodnja na splošno (podatek se nanaša na «dnevno proizvodno poprečje») je na prvem mestu ZR Nemčija s 3 odstotki vzpona, sledijo ji Vel. Britanija (1,6), Nizozemska (1,5), Francija (1,2), Italija (1) ter Belgija (0,2). (st.s.)

AMERIŠKA JAVNOST GLEDA Z RAZUMEVANJEM NA NJEGOVA PRIZADEVANJA

ZAKLJUČENA SADATOVA MISIJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

Carter zagotovil egiptovskemu predsedniku dobavo dokajšnje količine orožja - Begin v Ženevi

WASHINGTON — Z zadnjim pogovorom z Jimmyjem Carterjem je egiptovski predsednik Sadat zaključil svoj petdnevni obisk v ZDA, v teku katerega se je večkrat sestal tudi s šefom Pentagona in z zunanjim ministrom Cyrusom Vanceom. Po mnenju funkcionarjev Bele hiše je Anvar Sadat zelo dobro zagovarjal svojo stvar pred ameriško javnostjo in njenimi političnimi predstavniki. Če je bil njegov namen zrahljati tradicionalno naklonjenost Američanov do Izraela, mu je to v dobršni meri uspelo, čeprav nikakor ni mogoče reči, da bodo ZDA odslej odrekle svojo podporo jeruzalemski vladi. Vsekakor pa bodo gledali z več simpatije na prizadevanja Egipta in njegovega predsednika za miroljubno rešitev bližnjevzhodne krize.

Poleg tega si je Sadat zagotovil dobavo dokajšnje količine vojaškega materiala, čeprav Egipt ne bo dobil najsodobnejših ameriških lahkih bombnikov F-15 in F-16, ki pa jih ZDA dobavljajo Izraelu in se je moral zadovoljiti z manj izpopolnjenimi F-5E. Čas še ni toliko dozorel, ugotavljajo v Washingtonu, da bi senat odobril dobavo Egiptu tako izpopolnjenega orožja kot so omenjeni lovski bombniki.

Dobava orožja je vsekakor bila pomembna točka njegovih pogovorov, nikakor pa ne najvažnejša. Predvsem ugotavljajo, da je Sadatova misija obrodila prvi uspeh, ko je Bela hiša v najkrajšem zaporedju kar trikrat protestirala pri izraelski vladi zaradi novih naselbin na zasedenem ozemlju. Predsednik Carter je opozoril Izraelce, da ima nove naselbine za ilegalne, kar je potrdil tudi glasnik Bele hiše. Carter in Sadat sta zabeležila dokaj podobna stališča tudi glede palestinskega vprašanja, čeprav je egiptovski predsednik dosledno govoril o «samoodločbi» palestinskega ljudstva, medtem ko je šef Bele hiše bolj diplomatsko vztrajal pri «udeležbi Palestincev pri odločitvah, ki zadevajo njihovo bodočnost». Oba pa sta naklonjena palestinski državni tvorbi, ki bi bila povezana z Jordanijo. Gre za predlog, ki ga je Carter dal že pred časom, medtem ko govorijo Izraelci o oblikah samoupravljanja, ki bi jih podelili Arabcem v Cisjordaniji, ki pa bi ostala pod izraelskim vojaškim nadzorstvom, na kar Palestinci ne morejo pristati.

Pred odhodom iz ZDA je Sadat dejal, da je prišel v Ameriko dokaj pesimistično razpoložen, še zlasti ob nepopustljivosti Izraelcev. Odhaja pa prepričan, da je pot, ki jo je izbral, pravilna in da je treba po njej vztrajati, posebno ker ZDA nimajo več zgolj vloge opazovalca ali posrednika, temveč so neposredno udeležene pri pogajanjih.

Preden je odpotoval iz Amerike je predsednik Sadat imel daljši telefonski pogovor s tajnikom OZN Kurtom Waldheimom.

Medtem ko je Sadat zaključil svoj obisk v ZDA, je izraelski premier Begin prispel v Ženevo, kjer je izjavil, da je precej optimistično razpoložen glede možnosti nadaljnjega razvoja izraelsko - egiptovskih pogajanj. Dodal pa je, da ni mogoče v nekaj dneh ali v nekaj mesecih rešiti vsa zapletena vprašanja, ki so se nakopičila v letih sovraštva. (if)

Avstrijski kancler v Moskvi

Sovjetski voditelj Leonid Brežnjev (levo) je včeraj sprejel avstrijskega zveznega kanclerja Bruna Kreiskega ob zaključku njegovega tridnevnega uradnega obiska v Moskvi. (Telefoto ANSA-UPI)

TISKOVNA KONFERENCA ZALOŽBE «LIPA» V KOPRU

POMEMBNA DOKUMENTARNA KNJIGA O NARODNOOBRAMBNEM GIBANJU PRIMORSKIH SLOVENCEV 1921-28

Avtorica knjige je znana raziskovalka zgodovine primorskih Slovencev dr. M. Kacin-Wohinz - Predstavitev zbornika «Slovensko morje in zaledje»

KOPER — V sejni dvorani doma učencev «Heroj Tito» v Kopru je bila včeraj dopoldne tiskovna konferenca, na kateri je koprska založba Lipa predstavila novi izdaji: knjigo dr. Milice Kacin - Wohinzeve «Narodnoobrambno gibanje primorskih Slovencev v letih 1921-28» in zbornik za humanistične, narodoslovne in družboslovne raziskave pod nazivom «Slovensko morje in zaledje». V navzočnosti avtorjev in predstavnikov oblasti ter družbenopolitičnih organizacij sta o prvi knjigi, njenem namenu in pomenu govorila prof. dr. Vasilij Melik in dr. Joža Vilfan, slednji kot ugledni družbenopolitični delavec in revolucionar, ki je dal avtorici na voljo arhivske materiale dr. Josipa Vilfana in bogate lastne materiale iz obravnavanega obdobja.

Delo dr. Kacinove temelji na obsežnem študiju arhivskega in drugega gradiva pri nas in v Italiji in obravnava obdobje osmih let od priključitve Julijske krajine k Italiji (rapalska pogodba leta 1921) do konca slovenskih ilegalnih političnih organizacij na Primorskem leta 1928. Obsežno snov je avtorica razdelila kronološko po problematiki. Nadrobno je obdelala delovanje slovenskega meščanskega tabora, vzpon fašizma in njegovo raznarodovalno politiko, volitve v rimski parlament in delovanje slovenskih poslancev za preprečitev raznaroditve slovensko-hrvatske manjšine, razmerja med meščanskima strujama in komunistično stranko, stališča komunistične stranke do nacionalnega vprašanja manjšin in konec legalnega narodnoobrambnega gibanja.

Zbornik «Slovensko morje in zaledje» sta nato predstavila urednik založbe Lipa prof. Jože Hočevar in dr. Miroslav Pahor iz pomorskega muzeja «Sergej Mašera» v Piranu.

Dr. Joža Vilfan je izrazil željo, da bi doktorica Milica Kacin - Wohinz nadaljevala začeto pomembno delo in z enako zagnanostjo ter čutom objektivnosti obdelala dogajanja med primorskimi Slovenci še v letih 1928 - 1941. Predstavitelja zbornika pa sta izrazila upanje, da bo ta publikacija izhajala vsako leto, kot je zamišljeno in da bo doprinesla velik delež k solidnemu obravnavanju številnih vprašanj na temo naslova Slovensko morje in zaledje. Ob koncu tiskovne konference je direktor založbe Lipa prof. Slavko Sušnik udeležence seznanil z nekaterimi materialnimi vprašanji založništva pri nas in z napori, tudi finančnimi, ki si jih vlaga koprska delovna organizacija Primorski tisk, da omogoči iz leta v leto izid razmeroma številnih novitet domačih avtorjev.

LJUBAN OMLADIČ

30 mrtvih v spopadih med Sirci in Libanonci

BEJRUT — Trideset libanonskih in sirskih vojakov je padlo v krvavih spopadih med obema vojskama preden so se v poznih popoldanskih urah zmenili o premirju. Doslej so vzroki spopada med sirskimi enotami, ki so v Libanonu in rednimi libanonskimi četami, še neznani. Dejstvo je, da je do njih prišlo v bližini vojašnice v mestni četrti Fajadijeh, kjer naj bi se enote nasprotujočih si sil sprle zaradi neke postojanke. Kaže, da so Libanonci aretirali nekaj sirskih vojakov, nakar so sirske čete odprle ogenj.

Sirski predsednik Asad je v Damasku v zvezi z zadnjimi spopadi dejal, da jih ne gre precenjevati in da je treba čim prej doseči pomiritev z Libanonci.

Etiopsko - somalski spor ruši temelja političnega ravnovesja na Črni celini

MOSKVA — Spričo kritičnih razmer na «afriškem rogu» se menda ne bi pregrešili zoper etično načelo o objektivnem poročanju, če bi zatrdili, da so učinki etiopsko - somalskega konflikta trenutno skorajda zasenčili bližnjevzhodno krizo. Sadat in Begin, ki se politično in gospodarsko sicer naslanjata na Zahod (beri: ZDA), si nista navzkriž samo glede palestinskega vprašanja; v lase sta si skočila tudi zaradi povsem različnega odnosa do Mengistujeve in Barrejeve vlade, kolikor prvi uradno podpira Somalijo, a drugi Etiopijo. Pri tem prihaja jasno do izraza problematika proarabske in protiarabske strategije: Egipt in Arabci sploh hočejo Rdeče morje zase, Izrael pa se krčevito protivi «arabskemu jezeru» in tvega določeno «nepopularnost», ker se je znašel v istem taboru, ki združuje Sovjete, Kubance in evropske socialistične države.

Okoliščina je seveda pripomogla k izbruhu polemike med Moskvo in Washingtonom, ki se od dneva do dneva stopnjuje. Carterju nikakor ne gre v glavo Dajanovo priznanje o vojaški pomoči Adis Abebi in prti vso odgovornost za krvave spopade med Etiopci na eni ter eritrejskimi gverilci in somalskimi borci na drugi strani na Sovjetsko zvezo, ki da hoče zavladati nad Rdečim morjem ter Indijskim oceanom. V odgovor Beli hiši je revija «Novoje vremja» včeraj sprožila doslej najtrši napad na ZDA: «Arabski militaristični in reakcionarni režimi podpihujejo somalske šovinistične ambicije s politično, vojaško in finančno podporo, da bi strli etiopsko revolucijo ter zavojevali severnovzhodno Afriko. Pri tem imajo očitno zaslombo držav Atlantskega pakta z Ameriko na čelu, ki so poverile Saudski Arabiji in številnim drugim bližnje ter srednjevzhodnim deželam nalogo, da oskrbujejo mogadiško vojsko z najsodobnejšim, tudi težkim orožjem in četami.» V potrdilo gornjemu je pariški dopisnik «Washington Post» razkril, da je Francija dobavila Somaliji 60 tankov «AMX», sicer s posredovanjem prav saudskoarabske vlade.

Ob nenehnem stopnjevanju etiopske ofenzive proti somalskim gverilcem, ki naj bi dosegla vrhunec sredi pomladi s strtjem njihovega odpora, so obtožbe in protiobtožbe iz vrst moskovskih in washingtonskih krogov še kako upravičene, upati pa je, da bi bile tudi prežete z resnično zaskrbljenostjo. Mengistu je pred dnevi naglasil, da se bodo njegove čete omejile zgolj na ponovno zasedbo vsega Ogadena, ki je v dobršni meri padel v somalske roke, da torej ne bodo vdrle v Somalijo. Včeraj pa se je zvedelo, da so njegova letala (pač evfemizem, saj so v resnici sovjetske oz. ameriške izdelave) bombardirala središče severne Somalije Hargeiso pa tudi Berbero. Je to morda uvod v pravo vojno med sosedoma? Če je, potem bo svet prisostvoval nekakšnemu novemu Vietnamu. Tokrat z mnogo hujšimi posledicami. (dg)

Včeraj kratka seja poslanske zbornice

RIM — Kljub vladni krizi se je poslanska zbornica včeraj sestala na kratki seji, na kateri je odobrila vladni zakonski odlok, ki vsebuje nekatere nujne davčne ukrepe. Poslanci so tudi proučili odlok o zvišanju pokojnin ter odobrili člene odloka o nakazilu 27 milijard lir za tehnično sodelovanje z državami v razvoju.

Danes dekret o sanaciji finančnega stanja občin

RIM — Vse kaže, da bo poslanska zbornica že danes odobrila vladni dekret o sanaciji finančnega stanja krajevnih uprav (občin in pokrajin). Dekret občine in pokrajine nestrpno pričakujejo, saj je od tega odvisno upravljanje in preverjanje odobrenih ali izdelanih proračunov.

Kot je ob zaključku del pristojne komisije izjavil socialist Aniasi bo na osnovi sprememb, ki so bile odobrene, končno mogoče «fotografirati» dejansko finančno stanje krajevnih uprav in na tej osnovi bo mogoče tudi ukrepati. Cilj vladnega dekreta je odpraviti deficite krajevnih uprav, ki bodo vsekakor morale zagotoviti politiko strogosti.

DUNAJ — Romunski predsednik Ceaucescu bo spomladi obiskal Washington, kjer se bo sestal s predsednikom Carterjem. Vest so objavili v diplomatskih krogih.

POSEG WILHELMA (KPI) V PRORAČUNSKO RAZPRAVO

Na sinočnji seji občinskega sveta tudi vprašanja slovenske manjšine

Mestoma ostra kritika neobčutljivosti za potrebe Slovencev in neizvajanja sprejetih programskih obvez

«Prijetno bi nam bilo, če bi na začetku te seje župan ali odbornik za kulturo občutila navdih, da proslavita z nami ta dan, če zaradi drugega ne kot znamenje spoštovanja in razumevanja, a tudi da izpričata novo odprtost v odnosu do Slovencev, ki predstavljajo živo in pomembno komponento v civilnem in kulturnem življenju tega mesta in teh obmejnih krajev», je dejal sinoči v tržaškem občinskem svetu slovenski svetovalec KPI Dolfi Wilhelm.

Svoj poseg v proračunsko razpravo, ki ga je posvetil obravnavanju problematike slovenske narodnostne skupnosti, je Wilhelm namreč začel z ugotovitvijo, da sovpada sinočnja seja s slovenskim kulturnim praznikom, obletnico smrti največjega pesnika, romantičnega revolucionarja in demokratičnega rodoljuba, Franceta Prešerna. Ni se pa čudil pozabljivosti občinskih upraviteljev, saj je svoj poseg namenil kritiki, mestoma tudi ostri, dolgoletne neobčutljivosti političnih strank, ki vodijo tržaško občino, do vprašanj slovenskih občanov.

Spomnil jih je, da so Slovenci vedno gradili spomenike svojim kulturnikom, po njih so poimenovali ulice in trge, rajši kot vojaškim vodjem, po pesnikih in pisateljih so imenovali tudi partizanske brigade. Občinski odbor je pa že skoraj deset let zaspal na obljubi o poimenovanju ulic po slovenskih zaslužnih možeh, več kot pet let je poteklo od obveze, da bodo «v kratkem» imenovali prav po Prešernu ulico, v kateri stoji Kulturni dom. Obtožil je politične sile, ki sestavljajo občinski odbor, še posebej KD, zaviranja pri uresničevanju manjšinskih pravic in neizvajanja tudi uradno sprejetih programskih obvez. Pri tem je omenil prepoved rabe slovenščine v izvoljenih svetih in obsodil zlasti izsiljevanje Kraške gorske skupnosti, ki naj bi se morala odreči dvojezičnosti.

Predsednik deželne vlade si je celo predrznil iskati alibi za pomanjkanje politične volje s sklicevanjem na posebno vladno komisijo za proučevanje vprašanj slovenske narodnostne skupnosti, je dejal komunistični svetovalec, toda Slovenci, «ki so iz svoje enotnosti in enotnosti z demokratičnimi Italijani ustvarili svojo zastavo», take nesramne poskuse zavračajo. Pred zaključkom svojega posega je Wilhelm navedel področja, kjer je bilo delovanje občine do slovenskih občanov najbolj pomanjkljivo, in sicer šolska vprašanja, jusarske zadeve, dvojezično osebje in družbene ter športne strukture.

Pred njim so v proračunsko razpravo (ki kaže, da je ne bodo še zaključili v petek z glasovanjem) posegli demokristjanka Sauli, ki je obravnavala vprašanja kulture, socialist Pesante z razčlenjenim posegom o preustroju občinskih služb za njih učinkovitejše delovanje na posameznih sektorjih in komunistka Burlo, ki je poglobila vprašanje stanovanjske politike in smotrne uporabe ozemlja, o čemer je tudi predložila posebno resolucijo, ki med drugim zahteva zaplembo nezasedenih stanovanj.

DANES V KULTURNEM DOMU

Dijaška Prešernova proslava

Danes ob 11. uri bo v Kulturnem domu Prešernova proslava za dijake slovenskih višjih srednjih šol. S to prireditvijo se želijo dijaki pokloniti spominu velikega pesnika, ki pomeni mejnik v kulturni zgodovini našega naroda. Dijaki so sami izoblikovali današnji spored, tako da bo proslava izzvenela kot praznik mladine in mladosti. Trgovska akademija, licej, realna gimnazija in učiteljišče so prispevali recitatorje, glasbenike, pevski zbor, sicer pa bo na sporedu tudi Župančičeva poslanica mladini, ki jo je pesnik izrekel v Mariboru, zvrstile se bodo recitacije in glasbene točke, proslavo pa bo zaključil šolski pevski zbor učiteljišča.

Na današnjo Prešernovo proslavo v Kulturnem domu so vabljeni predvsem starši in vsi tisti, ki sledijo ustvarjalnosti naših dijakov.

OBVESTILO SSŠ

Sindikat slovenske šole sporoča, da bo prihodnja seja glavnega odbora jutri, 10. februarja, ob 15.30 na sedežu sindikata, Ul. Fabio Filzi 8.

● **Danes** ob 18.30 bo v dvorani študijskega krožka Giuseppe Donati v Ul. S. Nicolò 5 konferenca, na kateri bo govoril predsednik italijanske teološke zveze msgr. Luigi Sartori o kristjanskem upanju in politični obveznosti.

NA TRADICIONALNEM SPREJEMU KONZULARNEGA ZBORA PRI PREFEKTU

Poudarjena vloga obmejnih področij pri pospeševanju stikov med narodi

Dekan konzularnega zbora gen. konzul SFRJ Ivan Renko in prefekt dr. Mario Marrosu ocenila osimske sporazume kot pot za boljše razumevanje in sodelovanje v korist narodov obeh držav

Novi tržaški prefekt dr. Mario Marrosu je predvčerajšnjim, skupno s svojimi najožjimi sodelavci, sprejel predstavnike konzularnega zbora v Trstu, ki so mu po tradiciji izrazili novoletna voščila in obenem voščila za uspešno delovanje v našem mestu in za napredek ter mirno sožitje med narodi vsega sveta.

V imenu svojih kolegov je prefekta nagovoril dekan konzularnega zbora generalni konzul SFRJ Ivan Renko. Potem ko mu je zaželel dobrodošlico v našem mestu in izrazil prepričanje, da se bo plodno sodelovanje, ki je bilo značilno za odnose s prejšnjim prefektom, nadaljevalo tudi v bodoče v obojnem interesu in v interesu delovanja konzularnih predstavnikov več kot tridesetih držav iz vseh strani sveta, katerih naloga je pospeševati na najrazličnejše načine gospodarske, kulturne, znanstvene, športne in druge stike ter sodelovanje za ureditev prijateljstva med narodi, je generalni konzul SFRJ Ivan Renko dejal:

«S posebnim zadovoljstvom morem ugotoviti, da sta v preteklem letu prav naši dve državi, Italija in Jugoslavija, bili protagonista enega najvažnejših mednarodnih dogodkov za utrditev miru in prijateljstva med narodi. Brez vsakega dvoma lahko zatrdim, da je svetovna javnost v tem smislu ocenila osimske sporazume, ki so zgovoren dokaz dobre volje naših dveh držav in njunih narodov, da gradijo prihodnost na trdnih temeljih prijateljstva. Priznanje, ki nam je bilo izrečeno na beograjski konferenci, je za nas razlog za ponos in spodbudo, da tako tudi nadaljujemo.

Tudi v tragičnih trenutkih, kakršen je bil strahovit potres, ki je tako težko prizadel prebivalstvo Furlanije, smo si prizadevali biti učinkoviti posredovalci v trdem delu za odstranjevanje tragičnih posledic. Kar je bilo mogoče smo naredili, da bi naše narode seznanili s tragedijo in obsegom bolečine, kar je vzbudilo v njihovih srcih sočutje in človeško solidarnost, ki ob takih tragičnih priložnostih pri narodih vseh celin nikoli ni izostala. Želimo, da bi taka čustva in solidarnost bili prisotni vedno in ne le ob takih nesrečah».

V odgovoru na pomenljive besede dekana konzularnega zbora Ivana Renka se je prefekt dr. Marrosu najprej zahvalil za izrečene želje in voščila in izrazil svoje zadovoljstvo, da lahko pozdravi tržaški konzularni zbor tudi zato, ker trdno veruje v nujnost in učinkovitost stikov med narodi kot dejavniki prvenstvenega pomena za poznavanje in razumevanje, zlasti še v funkciji mostu, ki ga imajo obmejna področja. Ko se je bežno ozrl na preteklo srečo in vlogo tržaškega pristanišča, od koder so vodile v svet pomorske proge in v katerega so prihajale ladje pod zastavami tolikih držav, je dejal, da Trst ni imel samo preteklosti ampak ima tudi obetajočo prihodnost.

Potem ko se je članom konzularnega zbora zahvalil za vse, kar so storili ob potresu v Furlaniji, je — navezujoč se ne besede dekana Ivana Renka glede osimskih sporazumov — dejal, da so «sporazumi, kot pač vsako človeško dejanje, lahko nepopolni, kar pa velja je duh, ki jih je omogočil in način kako se uresničujejo. Bistvo sporazumov je iskanje boljšega razumevanja in lojalnega sodelovanja, ki naj premosti stara nasprotja v perspektivi razvoja in boljše prihodnosti za narode obeh držav. K temu je treba težiti in v mejah svojih pristojnosti bom na razpolago za dosego tega cilja».

STALIŠČE POKRAJINSKEGA VODSTVA PSI

KD si lasti monopol pri reševanju problemov tržaškega gospodarstva

Laične stranke morajo omejiti njeno hegemonijo na tem področju - Sestanek med pokrajinskima tajnikoma PSI in PSDI

Včeraj se je v Trstu sestalo pokrajinsko vodstvo PSI. Na seji so obravnavali politični položaj na našem področju in po daljši razpravi sprejeli dokument (samo eden izmed prisotnih se je vzdržal), v katerem je med drugim rečeno, da je nedavni sporazum med strankami sprožil upravičeno pričakovanje, da bodo stranke lahko konkretno pristopile k reševanju vprašanj tržaškega gospodarstva, ne da bi to ostalo v dometu samo krščansko-demokratske stranke. Po srečanjih z ministrom Morlinom, ki je na postavljena vprašanja dal le medla zagotovila, pa je čutiti, da hoče KD izriniti druge stranke in obravnavati sama najvažnejša vprašanja, ki so se odprla po gospodarski konferenci in po ratifikaciji osimskih sporazumov. Za takšno zadržanje se je KD najbrž odločila tudi v luči skorajšnjih volitev. PSI pa meni, da je treba v tem trenutku preveriti odgovornosti posameznih političnih formacij: socialisti v tej zvezi smatrajo za značilno zlasti glasovanje o občinskem in pokrajinskem proračunu.

Pomembno vlogo pri vsem tem lahko odigrajo tako imenovane «vmesne» politične formacije, pravi nadalje dokument PSI, ki pa morajo dokazati, da zasledujejo lastno politično linijo in da jim dejansko gre za to, da omejijo krščanskodemokratsko hegemonijo. V tem težavnem trenutku se mora vsaka stranka nekoliko žrtvovati, sicer je bolje, da v tržaškem življenju ponovno zavlada demokratični zakon o večini in opoziciji.

Po sestanku pokrajinskega vodstva se je tajnik PSI G. Carbone sestal s pokrajinskim tajnikom PSDI Bercètom. V pogovoru o političnem položaju na Tržaškem sta tajnika poudarila vlogo izvoljenih teles pri reševanju gospodarskih problemov našega področja. PSI in PSDI sta občutno pripomogli, da so se zbližala stališča občinskega in pokrajinskega odbora glede najvažnejših vprašanj, ki pretresajo tržaško javno in zlasti gospodarsko življenje. Glede nadaljnjega vodenja krajevnih uprav je tajnik Bercè poudaril, da je PSDI nasprotna uvajanju komisarskih uprav in da je pripravljena na sodelovanje s PSI in z drugimi laičnimi strankami.

Tudi v našem mestu nova podražitev kruha

Na prefekturi so se v torek sestali podprefekt Ruggiero in predstavniki združenja pekov iz tržaške pokrajine, ki jih je vodil predsednik Trampus. Predstavniki pekov so ponovno zahtevali višje cene za kruh v prosti prodaji, se pravi za tiste vrste kruha, katerih cena ni pod nadzorstvom pokrajinskega odbora za cene. Zaradi višjih cen moke in podražitve delovne sile so peki zahtevali povišek cene kruha v razmerju 60-70 lir pri kilogramu; prefektura pa je pristala na povišek 50 lir pri kruhu v kosih do 60 gramov in 50 lir pri večjih hlebcih. «Vinkulirane cene» (380 lir kg) in «dogovorjene cene» (550 lir kg) ostanejo za enkrat nespremenjene, vendar je pričakovati, da se bodo tudi te vrste kruha v kratkem ponovno podražile.

Ghersi in Spaccini danes v Rimu

Predsednik pokrajinske uprave Ghersi, odbornik za šolstvo Spadaro, župan Spaccini in podžupan Cesare bodo danes odpotovali v Rim, kjer bodo pojasnili mnenje krajevnih uprav v zvezi z napovedano okrepitvijo znanstvenih in raziskovalnih dejavnosti na Tržaškem. Tržaško odposlanstvo se bo sestalo s člani predsedstva parlamentarne komisije, ki je zadolžena, da skrbi za izvajanje ustreznega zakona štev. 546 z dne 8. avgusta 1977. Prisotni bodo tudi predstavniki tržaške univerze.

Zaradi odsotnosti predsednika Ghersija bo današnja seja pokrajinskega sveta preložena na četrtek, 16. februarja, ob 18.30.

Solidarnost TPPZ z Aleksom Mazzucco

Tržaški partizanski pevski zbor se pridružuje ogorčenemu protestu zaradi sobotnega zahrbtnega, izrazito fašističnega napada na dijaka slovenskega znanstvenega liceja «F. Prešeren» v Trstu Aleksa Mazzucco. Mlademu protifašistu in njegovim narodno zavednim svojcem izreka najgloblljo solidarnost v zavesti, da se naša mladina vzorno zgleduje po idealih, ki so usmerjali narodnoosvobodilni boj proti nacifašističnemu terorju.

Novofašistična zver je ob nepritajeni potuhi krogov, ki očitno nasprotujejo pohodu mladinskega in delavskega gibanja v svetlejšo prihodnost brez družbenih krivic in rasistične mržnje, v zadnjih letih razpredla krvavo mrežo, v kateri sta pokola v Milanu in Brescii pomenila le najbolj tragična člena v strategiji politične napetosti in ustrahovanja.

Člani TPPZ, ki so na lastni koži okusili črnosrajčniško divjanje, pozivajo vso demokratično javnost, slovensko ter italijansko, zlasti pa mladi rod, na plečih katerega sloni dediščina globoke odgovornosti, da prepreči strmoglavljenje v turobno preteklost, k enotnemu nastopu proti sovražnikom demokracije. Sami bodo na braniku svobode in sožitja ter prijateljstva med narodi v prvi vrsti: s partizansko pesmijo in besedo.

STALIŠČE POKRAJINSKEGA TAJNIŠTVA KD

REŠITEV VPRAŠANJA RIBOLOVA SAD DOBROSOSEDSKIH ODNOSOV

Demantirani krivi preroki, po katerih naj bi osimski sporazumi prinašali pogubo za tržaško gospodarstvo

V zvezi z rešitvijo vprašanja ribolova v Tržaškem zalivu je pokrajinsko tajništvo KD sinoči izdalo poročilo, v katerem naglaša, da ima «pozitiven in hiter razplet tega vprašanja poleg gospodarskega tudi važen politični pomen. Predvsem je treba ugotoviti, da je zadovoljiva rešitev problema sad prijateljskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo. Poleg tega je sporazum med obema vladama o ribolovu v Tržaškem zalivu opozoril na dejstvo, da je mogoče kljub razmejitvi na tem območju računati na nadaljnje podaljšanje splošnega sporazuma o ribolovu oziroma na njegovo obnovitev za kar pa je danes pristojna Evropska gospodarska skupnost. Ob tej priliki je treba tudi poudariti — pravi nadalje poročilo KD — da so se deželni in drugi tukajšnji dejavniki spoprijeli s tem vprašanjem brez vsakega odlašanja in da so njihova prizadevanja rodila pozitivne uspehe. To med drugim poudarja pomen čim tesnejšega sodelovanja krajevnih in osrednjih državnih organov pri izvajanju mednarodnih sporazumov, ki zadevajo deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Koristnost tega sodelovanja se je med drugim izkazala tudi na zasedanju mešane komisije za skupno industrijsko cono na Krasu, ki je bilo nedavno od tega v Benetkah.

V dodatni osebni izjavi pa je demokristjanski poslanec Belci naglasil, da je sporazum o ribolovu najbolj prepričljiv demanti tistih tržaških krogov, ki so ob tej priliki zagnali vik in krik, češ da bo osimski sporazum pokopal tukajšnje gospodarstvo. Žal je treba dodati — je še dejal Belci — da se je tem krivim prerokom pridružil tudi tržaški katoliški tednik.

Konstruktiven vpliv dobrososedskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo na reševanje vprašanj, ki zadevajo gospodarsko in socialno življenje v obmejnih krajih je sinoči poudaril na seji občinskega sveta tudi župan ing. Spaccini.

Zanetti proti ukinitvi ministrstva za trgovinsko mornarico

V zvezi z vestjo, da nameravajo v Rimu skrčiti število ministrstev in med drugimi ukiniti tudi ministrstvo za trgovinsko mornarico, je predsednik Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče dr. Michele Zanetti sinoči izjavil, da bi bil takšen sklep neprimeren in škodljiv. Po Zanettijevem mnenju bi morali v Rimu nasprotno razmišljati o tem, da bi ministrstvo ne le obdržali, temveč mu tudi zagotovili nove in točno definirane pristojnosti

PREDAVANJE O SLOVENSKEM GLEDALIŠČU

Slovensko gledališče v Trstu ima zelo globoke korenine

Predaval je dr. Filibert Benedetič - Fotografski prikaz Rada Nakrsta o gledališkem delovanju v Trstu

Sinoči je bilo v Kulturnem domu tretje predavanje niza petih predavanj o slovenski gledališki umetnosti, ki ga prireja Narodna in študijska knjižnica. O slovenskem gledališču v Trstu od 1850 do danes je govoril dr. Filibert Benedetič, upravnik SSG.

Dr. Benedetič je izhajal najprej iz splošnega orisa politične in psihološke situacije, ki je vladala v Trstu na prelomu prejšnjega stoletja ter označil mesto, ki so ga imeli Slovenci v tržaški kulturi. Predavatelj je poudaril, da je bil odnos uradne italijanske kulture do slovenske vedno odklonilen. Kljub temu so že leta 1849 osnovali v Trstu Slavjansko čitalnico, leto kasneje pa je Feliks Globočnik uprizoril prvo igro. Po čitalniškem obdobju, ko so uprizorjevali razne skeče, je leta 1874 začela delovati skupina amaterjev, ki je izdelovala gledališke predstave. Temelj bodočemu slovenskemu gledališču v Trstu pa je bila ustanovitev leta 1902 Dramatičnega društva in leta 1904 otvoritev Narodnega doma. Ko so leta 1920 fašisti Narodni dom zažgali, je nastal v slovenskem tržaškem gledališkem življenju zastoj, to življenje pa je vzniknilo takoj po osvoboditvi in Ferdo Delak je bil prvi upravnik novoustanovljenega gledališča (1945).

Predavatelj je nato orisal boj, ki ga je vodstvo gledališča vodilo za pridobitev statusa stalne gledališke hiše, boj, ki traja od dograditve Kulturnega doma (1964) pa vse do danes.

Na koncu predavanja je arhivar SSG igralec Rado Nakrst prikazal nekaj značilnih fotografij iz razvoja slovenskega gledališkega delovanja v Trstu.

«Žalne svečanosti» ob slovesu letošnjega pusta

V Padričah

Pust, čas veselja in norčij, pa tudi razposajenosti je za nami. Včeraj smo se od njega poslovili, že danes pa nas čaka vsakdanje življenje, ki ni posebno v tem času prav rožnato.

Kot je že tradicija, so se tako v mestu kot na vasi od pusta poslovili zelo «slovesno». Vse živo je bilo tako v Škednju kot v Miljah, saj ni bilo skoraj človeka, ki bi se ne udeležil tega obreda. Zelo veselo je bilo tudi na Kontovelu, kjer so se poslovili od Franja X. V sprevodu so ga po vaških ulicah ponesli do Mlake, kjer se je od njega poslovila potrta vdova in številno sorodstvo, nakar so ga odrinili na sredino mlake in ga zažgali. Kljub mrazu se je pogreba udeležilo veliko število ljudi, mnogo jih je bilo tudi iz mesta.

Slovesno so se od pusta poslovili tudi v Padričah. Najprej so ga zaslišali, ker je zagrešil veliko gorja. Obsodba na smrt je bila torej neizbežna, zaradi česar so ga obglavili, nato pa še zažgali.

Seveda so se od pusta poslovili tudi po drugih vaseh. V Zgoniku so ga pokopali, žalovanje pa se je zaključilo v vaški gostilni. Tako je bilo tudi v Bregu, kjer ni še zmanjkalo žlahtne kapljice in niti veselega razpoloženja. Po vaških ulicah je bilo sicer videti manj maškar kot druga leta, zato pa so se ljudje v veseli družbi zbirali po gostilnah.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

OSREDNJA PREŠERNOVA PROSLAVA

V nedeljo, 12. februarja 1978, ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu

Gledališča

VERDI
Danes ob 20. uri bo premiera opere Richarda Straussa «Elettra», ki jo bodo peli pod taktirko Georgeja Alexandra Albrechta v nemščini. Z režijo Alfreda Wopmanna bodo v glavnih vlogah nastopili Ute Vinzig, Grace Hoffman, Maria de Francesca Cavazza, Jef Wermeersch in Richard Ames. Nadalje bodo peli tudi Vito Susca, Gianna Jenco, Laura Cavalieri, Emilio Salvoldi, Enzo Viaro, Gisela Neuner Chionsini, Laura Bocca, Miti Truccato Pace, Laura Zanini, Marisa Zotti in Fulvia Ciano. Orkester gledališča Verdi. Preostale vstopnice so na razpolago pri gledališki blagajni

AVDITORIJ
Danes, 9. t.m., ob 20.30 la Compagnia della Loggetta predstavlja «Il bianco, l'augusto, il direttore» Massima Castrija. 30 od sto popusta za abonente. Popusti za mladino: drugi kupon. Informacije in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

ROSSETTI
Od 14. februarja v abonmaju, kupon št. 3 (na izbiro), «La Fantesca» Della Porta v izvedbi Stalnega gledališča iz Bocna. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

TS - TEATRO STABILE F-VG
AVDITORIJ
Od danes do 13. februarja
Compagnia della Loggetta
« IL BIANCO, L'AUGUSTO, IL DIRETTORE »
Massima Castrija
Za abonente 30 in 20 odst. popusta. Popusti za mladino: izkoristiti drugi izredni kupon.

GLEDALIŠČE ROSSETTI
Od 14. do 19. februarja
Stalno gledališče iz Bocna
« LA FANTESCA »
Giovambattista Della Porta
V abonmaju: kupon št. 3 (na izbiro). Rezervacije: osrednja blagajna v Pasaži Protti.

Koncerti

V sklopu tržaških «Glasbenih srečanj» bo danes ob 18.30 v baziliki sv. Silvestra koncert violinista Claudia Marzoratija.

GLASBENA MATICA TRST
Koncertna sezona 1977-78
Šesti abonmajski koncert
V torek, 14. februarja, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu
KLAVIRSKI DUO DEKLEVA
Na sporedu: Mozart, Schubert, Debussy, Kogoj, Hindemith, Casella.
Rezervacija in prodaja vstopnic v pisarni Glasbene matice (Ul. R. Manna 29, tel. 418-605) in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

Kino

Ariston 16.00 «Viburno rosso». Ro... Vassili Šjukšin. Igrajo: Lidia ... dosseeva, Alexei Vanin, Ivan ... Maria Skvorzova, Ofimia Bistr...
Mignon 16.30 «La scarpetta e ... sa». Barvni film.
Nazionale 16.15 «Via col vento». ... grajo: Clark Gable, Vivien Le... Olivia De Hevilland, Leslie Howa...
Grattacielo 15.00 - 21.00 «L'altra fa... di mezzanotte». John Beck, Susan ... randon, Raf Vallone. Strogo pre... vedan mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «La ragazza dal ... giama giallo». Ray Millano, Da... di Lazzaro, Michele Placido, Mel F... rer. Barvni film. Prepovedan m... dini pod 14. letom.
Fenice 15.30 «I ragazzi del coro». Ch... les Durning. Prepovedano mla... pod 14. letom. Barvni film.
Eden 16.30 «Le calde notti di O... gola». Prepovedan mladini pod ... letom. Barvni film.
Ritz 15.30 «I leoni della guer... Charles Bronson. Barvni film.
Filodrammatico 16.00 - 22.00 «S... mula». Prepovedan mladini pod ... letom. Barvni film.
Cristallo 16.30 «Sequestro a mano ... mata». Prepovedan mladini pod ... letom. Francoski film.
Aurora 16.30 «L'orca assassina». ... chard Harris, C. Rampling.
Capitol 16.00 - 22.00 «Il Belpa... Paolo Villaggio, Silvia Dion... Anna Mazzamauro. Barvni film.
Moderno 16.00 «Le avventure di Bi... ca e Bernie». Barvna risanka.
Impero 16.30 «Drum, l'ultimo ... dingo». Prepovedan mladini pod ... letom. Barvni film.
Ideale 16.00 «Edipeon». Christian ... Roberto Lande, Magali Noel. P... povedan mladini pod 18. letom. B... vni film.
Vittorio Veneto 16.30 «Taxi-girls». ... chele Gammino in Edwige Fe... Prepovedan mladini pod 14. let...
Radio 16.30 «Storie di vita e mala... ta». Prepovedan mladini pod 18. ... tom. Barvni film.
Astra 16.30 «Centro della Terra: o... tinente sconosciuto». Barvni film.

Prispevki

V počastitev spomina Ivana R... in Karla Rogelje darujeta Gro... in Ito 3.000 lir za spomenik padl... NOB iz Škednja, s Kolonkovca ... od Sv. Ane in 3.000 lir za PD ... Cankar.

V spomin na Milčeta Škrapa ... ruje dr. Vlado Berginc 10.000 lir ... PD Škamperle.

V počastitev spomina Bože Č... darujeta Maja in Pavel Fonda ... lir za SPD Tabor.

V počastitev spomina Milka Š... pa daruje Solza 5.000 lir za Dij... matico.

V spomin na Milčka Škrapa da... Vojko Mijot 5.000 lir za PD Škam... perle.

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 9. februarja
POLONA
Sonce vzide ob 7.16 in zatone ob 17.22 — Dolžina dneva 10.06 — Luna vzide ob 8.03 in zatone ob 19.54.
Jutri, PETEK, 10. februarja
DUŠAN

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 4,2 stopinje, najnižja 3, ob 13. uri 4.2, zračni tlak 1008,6 mb ustaljen, vlaga 46-odstotna, nebo pooblačeno, veter 15 km na uro zahodnik, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 8. februarja 1978 se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 19 oseb.
RODILI SO SE: Davide Budal, Cristian Intemperante, Edvin Braini, Lorenzo Capilli, Maurizio Palman.
UMRLI SO: 79-letna Lidia Marinscheg vd. Mismasi, 82-letni Antonio Baldo, 85-letni Pasquale Sblattero, 63-letni Carlo Kosmac, 74-letna Milizza Morovich, 75-letna Luigia Clocchiatti vd. Regano, 90-letni Raimondo Nanut, 83-letna Anna Cukac vd. Devescovi, 84-letna Giuseppina Sancin vd. Husu, 72-letna Epifania Kodakovic vd. Sciucca, 81-letna Elisabetta Filone vd. Loseto, 78-letna Marija Korošec vd. Bandi, 60-letni Josip Cocevari, 66-letni Costantino Giannella, 55-letni Giuseppe Valcovich, 55-letni Umberto Biagi, 75-letna Francesca Granduc vd. Trampus, 70-letni Carlo Mauro in 66-letna Valeria Zubin vd. Sacher.

KRZNA
SUPER ELEGANTNI MODELI
VIŠJA KAKOVOST
MERE JOPIČEV OD 42 DO 54
NAŠIVKI
VELIK PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
TRST TEL. 796-301
Drevored 20. septembra št. 16/III

Dne 7. t.m. nas je zapustil naš dragi

ANGEL SULČIČ

Pogreb bo jutri, 10. t.m., ob 13. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v Križ.

Žalujoči: žena Josipina, sin Friderik, hči Vojka, vnuka Massimo in Mauro, sestra, brat, svakinja in svak ter drugi sorodniki

Trst, 9. februarja 1978
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Dne 7. t.m. je nenadno umrla

FANICA ŠORLI

Pogreb bo danes ob 11.30 iz župnijske cerkve pri Sv. Ivanu, kjer bo pogrebna sv. maša.

Žalujoči: brat Peter, sestre Evlalija, Rezika, Dorica in Pavla ter drugi sorodniki

Trst, 9. februarja 1978
(Pogrebno podjetje Zimolo)

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš najdražji

DUŠAN GUŠTIN
KAMNOSEK

Od njega se bomo poslovili jutri, 10. februarja, ob 15.30 izpred hiše žalosti v Sežani.

Žalujoči: žena Marta, mama Marija, sin Darko z družino, hči Breda z Majo, sestra Slava in drugo sorodstvo

Sežana, Trst, Ljubljana, 9. februarja 1978

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikšnih izrazih sočutja, ki smo jih bili deležni ob izgubi našega dragega

VIKTORJA ŠKABARJA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam na kakršenkoli način stali ob strani.

DRUŽINA

Trst, 9. februarja 1978

Oddaje radia Trst A za drugo stopnjo osnovne šole (3., 4. in 5. razred) se bodo pričele z nizom umetnostne vzgoje, ki ga je spisal naš beneški rojak prof. Pavel Petričič, s katerim je sodelovala Hedvika Kavčič. To je sklenjen niz petih oddaj, ki s spretnimi didaktičnimi prijemi uvaja šolarja v privlačni svet likovne umetnosti in njenih tehnik. Pri oddajah bodo nastopali Bogdana Bratuževa, Miranda Caharija in Anton Petjé. Čez pet tednov bo sledil niz znanstvene vzgoje, ki ga je pripravil univerzitetni profesor Aleš Lokar, s katerim je sodelovala Vera Poljšak.

27. aprila pa bo na vrsti niz jezikovne vzgoje, ki sta ga spisali Zora Saksida in Mariza Perat. V njem se bo zvrstilo šest oddaj.

Naj opozorimo, da je tudi za to stopnjo prišlo do spremembe urnika. Oddaje se bodo pričele ob 10.45.

SPD IGO GRUDEN
in
ŠD SOKOL - NABREŽINA

sklicujeta

OBČNI ZBOR ČLANOV

v nedeljo, 12. februarja, ob 9.30 v prvem in ob 10. uri v drugem sklicanju.

Vabljeni člani in prijatelji društev.

Z VČERAJŠNJE SEJE V DEŽELNEM SVETU

KD in PSDI zagovarjata nesprejemljivi stališči

Razprava o poklicnem izobraževanju bo danes prešla v odločilno fazo - Skoraj vse stranke predložile vrsto popravkov

V deželnem svetu se je včeraj zaključila razprava o zakonskem osnutku za ureditev poklicnega izobraževanja. Spregovorilo je šest svetovalcev danes pa bosta imela še besedo poročevalec zakonskega osnutka Persello (KD) in pristojni deželni odbornik Mizzau. Besedo bodo imeli nato ponovno predstavniki strank, ki so predložili številne popravke.

V včerajšnjo debato je najprej posegel svetovalec Bosari (KPI), ki je še enkrat izrazil stališče svoje stranke. Med drugim je tudi dejal, da ne sme biti poklicno izobraževanje alternativa šoli, ampak njej enakopravno, saj to zahteva gospodarski položaj dežele. Ponovno je napadel KD, ki hoče z novim zakonom ustanoviti novo klientelarno ustanovo, medtem ko bi bilo nujno, da bi ta problem prešel v pristojnost že obstoječih krajevnih ustanov. Tudi svetovalka Puppinijeva (MF) je bila zelo kritična do tega zakonskega osnutka. Dodala je tudi, da je treba problem poklicnega izobraževanja reševati s sodelovanjem šolskih okrajev, saj je neposredno povezan s šolskimi problemi. Zakonski osnutek pa je podprl svetovalec Lonza (PSDI), ki se je še zaustavil pri problemu izobraževanja nasploh in gospodarskega stanja v naši deželi.

Razpravo so zaključili svetovalci Zanfagnini (PSI), Bettoli (KPI) in Biasutti (KD). Prva dva sta še enkrat obrazložila stališči socialistične in komunistične stranke in pri tem izrazila globoko zaskrbljenost nad ravnanjem KD, ki ni v najmanjši meri upoštevala njunih predlogov pri sestavljanju zakonskega osnutka. Nasprotno, ubrala je popolnoma svojo pot, ki je v nasprotju s sedanjimi potrebami in nujnostmi ekonomskega stanja v deželi. Svetovalec Biasutti (KD) pa je v glavnem odgovoril na številne kritike, ki so med razpravo padle na račun KD, njegovi odgovori pa niso bili prepričljivi.

Kot rečeno, bosta danes najprej spregovorila poročevalec Persello (KD) in deželni odbornik Mizzau. Nato pa se bo diskusija osredotočila na številne popravke, ki so jih predložile skoraj vse stranke. Nekateri zadevajo tudi problem poklicnega izobraževanja v slovenskem jeziku, iz razprave pa bomo videli v koliki meri bodo upoštevali zahteve slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

● **V preteklih dneh** je tajništvo sindikalne organizacije FIDEP - CGIL, ki združuje upokojence iz tržaške pokrajine, sklicalo vrsto sestankov s predstavniki ustanove ONPI, da bi razpravljali o položaju v zavodu za ostarele «Serena» Na sestankih so ugotovili, da ustanova ONPI v zadnjem času občutno zanemarja svoje periferne strukture, kar krepko občutijo bodisi upokojenci, bodisi osebje tržaškega zavoda «Serena». Vprašanje bodo poglobili na novi seji, ki se je bodo poleg sindikalnih zastopnikov udeležili tudi predstavniki prizadetih upokojencev.

Zamude pri izplačevanju pokojnin INPS

Tiskovni urad ministrstva za pošto in telekomunikacije obvešča, da vsedržavna ustanova za socialno skrbstvo INPS ni utegnila pravočasno izpolniti plačilnih nalogov (obrazcev Pi-PTT) za dvomesečne pokojnine, ki jih upravičenci vnovčijo 7. oziroma 15. dne v sodih mesecih. Zaradi tega bodo upokojenci lahko vnovčili pokojnine za razdobje februar-marec z nekajdnevno zamudo.

ZAOSTRENA KRIZA V INDUSTRIJI

Vse delavstvo podgorske predilnice od ponedeljka v dopolnilni blagajni

Tovarna naj bi bila zaprta tri mesece - Sledilo bo 300 odpustov - Danes sestanek med sindikalisti in deželno upravo v Trstu - V torek splošna stavka tovarn v krizi na Goriškem

Položaj v podgorski predilnici in v velikem številu tovarn na Goriškem je zaskrbljujoč. V podgorski predilnici je ravnateljstvo obvestilo vse delavstvo, brez izjem, da bodo v ponedeljek, 13. februarja, za dobo treh mesecev zaprli tovarno. Vse delavstvo gre v popolno dopolnilno blagajno. V tej tovarni dela skoro dva tisoč ljudi, veliko je ženske delovne sile, veliko je slovenske delovne sile iz Podgore, Pevme, Oslavja, Števerjana, Šlinavra, Gorice pa tudi iz drugih krajev. Od lanskih poletnih počitnic je bilo in je veliko število ljudi v delni dopolnilni blagajni, delavci oddelka Fiocco pa so bili že v popolni. V zadnjem času je bilo v takem položaju približno tisoč ljudi.

Sedaj pa je na vrsti popolna trimesečna zapora. Če nas spomin ne vara, je to prvič, odkar tovarna obstaja. Vsa tekstilna industrija v Italiji je v krizi, podgorska predilnica pa je največje industrijsko podjetje v Gorici in že stalno nižanje števila zaposlenih se je močno poznalo v vseh goriških gospodarskih dejavnostih.

Pred nekaj dnevi se je, kot smo poročali, sestal novi upravni svet podgorske predilnice, ki je postala spet, po več letih samostojna. Lastniki so od dežele zahtevali podporo za modernizacijo naprav, kar bi omogočalo novo proizvodnjo.

Doslej odgovora s strani dežele ali deželne finančne družbe Friulia ni bilo. Zato so sindikati zahtevali naj jih deželni odbornik za industrijo Stopper sprejme. Sestanek naj bi bil danes popoldne na sedežu deželne vlade v Trstu. sindikati so zahtevali, naj prideta na pogovor, poleg deželnega odbornika, tudi predsednika deželne finančne družbe Friulia in rotacijskega sklada.

Istočasno smo tudi izvedeli, da zavod za socialno skrbstvo INPS hoče konec tega meseca zahtevati od sodišča pričetek akcije za stečaj podjetja. Celoten industrijski kompleks Bustese, v katerem je šest tovarn dolguje namreč INPS približno dvajset milijard lir; samo podgorska predilnica je v tem dolgu soudeležena z 10 milijardami. Kdo bo plačal te zaostanke? Bo prišlo do nadzorovane uprave?

Ker zajema kriza poleg podgorske predilnice še celo vrsto drugih tovarn v pokrajini je sindikalna zveza napovedala za torek, 14. februarja, splošno stavko v teh podjetjih. Delavci teh podjetij naj se zberejo v Gorici, kjer bo po obeh korzih sprevod do Travnika, kjer bo sindikalni shod. Sindikalna federacija vabi k stavki delavstvo podgorske predilnice in tovarne Safog v Gorici, tovarn AAA. SIMO, Italcantieri, SBE iz Tržiča, Meteor iz Ronk, IRPAT iz Vileša.

Levičarski svetovalci o šolskih svetih

Levičarski občinski svetovalci, komunisti, socialisti in neodvisni, ki so bili izvoljeni v svojih občinskih svetih v sosvet, ki bo moral izvoliti enajst predstavnikov krajevnih uprav v pokrajinski šolski svet, so se sestali prejšnji večer v Gradišču, da bi preučili vzroke, ki so privedli do stagnacije tega začasnega organa. Šolske volitve so bile izvedene že pred dvema mesecema. Zakon predvideva, da bi se moral šolski svet sestati mesec dni po volitvah. Nekatere občine pa niso še imenovale svojih treh zastopnikov. Prav tako ni svojih zastopnikov imenovala goriška pokrajina, ki ima komisarsko upravo. Levičarski svetovalci menijo, da bi bilo prav, da bi se te pomanjkljivosti odpravile in da bi prišlo čimprej do sklica pokrajinskega in okrajnih šolskih svetov.

Jutri seja občinskega sveta

Goriški občinski svet se bo sestal jutri ob 18.30. Na seji bodo najbrž izvolili tri občinske svetovalce, ki naj bi skupno s svetovalci drugih občin izvolili enajst zastopnikov v pokrajinski šolski svet. Na dnevnem redu so številne interpelacije raznih svetovalcev. Poleg tega pa bodo svetovalci razpravljali tudi o položaju v podgorski predilnici in glasovali o povišku mesečne vzdrževalnine v domu za starčke «Angelo Culot» v Ločniku.

Jutri v Doberdobu občinska seja

Jutri, 10. februarja, ob 14. uri se v Doberdobu sestane občinski svet. Na dnevnem redu so županova obvestila ter sprejem nekaterih resolucij. Razpravljali bodo o zahtevi na deželo, da izplača prispevek otroškemu vrtcu za hrano, spremenili bodo proračun ter nakupili plastične vrečke za smeti. Imenovali bodo predstavnike v šolski svet, spremenili pravilnik konzorcija za pomoč starejšim občanom, razglasili bodo izid enega notranjega in enega zunanjega natečaja za dve službeni mesti na občini ter se pogovorili o namestitvi še enega občinskega delavca, ki bo opravljal delo cestarja, pometača in šoferja. Izplačali bodo sejnine članom komisije za natečaje, obnovili bodo pogodbo za vadbo ortopedske telovadbe ter imenovali občinsko kimisijo za dodeljevanje šolskih podpor.

● **Objavljena** je bila ministrska odredba o premestitvah in o dodelitvi začasnih mest za osnovnošolske učitelje iz navadnega seznama za šolsko leto 1978-79. Na vpogled je pri vseh didaktičnih ravnateljstvih. Rok za predložitev prošenj za glavne premestitve zapade 6. marca, za začasne pa 12. junija.

● **Tržiški sodnik** je poslal sodna obvestila tridesetim lastnikom barak na morskem obrežju pri Štarancanu. Kot je znano je pred približno letom dni tržiški sodnik ugotovil, da je na tem področju 140 stavb brez gradbenega dovoljenja. Zato je tudi takratnemu štarancanskemu županu prepovedal opravljanje javnih funkcij.

Predvajanje filma o potresu v Furlaniji

Danes ob 18.30 bodo v kinodvorani Verdi predvajali film z naslovom «Friuli - un anno dopo», ki prikazuje položaj v od potresa poškodovanih krajih. Pobudo za izdelavo filma je dala deželna uprava, zato bo drevi, pred pričetkom predstave, na kratko spregovoril deželni odbornik Antonio Tripani.

V DOMU «ANDREJ BUDAL»

Drevi v Štandrežu odprtje razstave primorskih slikarjev

Razstavljalo bo deset umetnikov

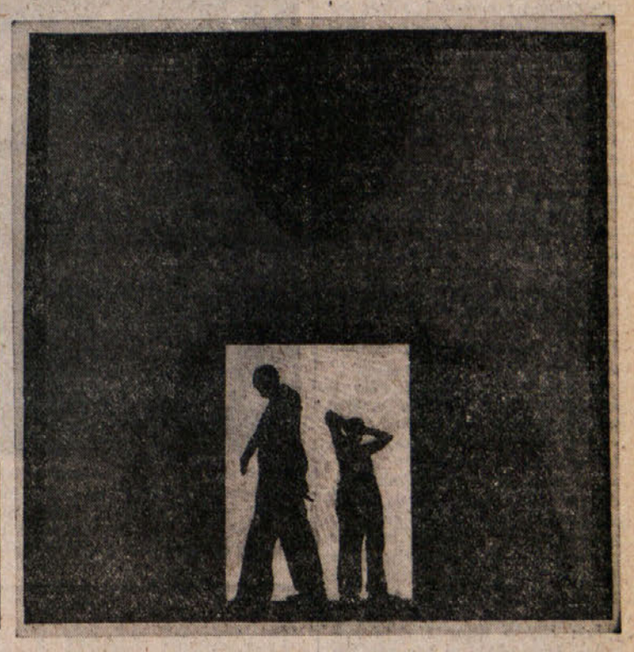

V Domu «Andrej Budal» v Štandrežu bo drevi, ob 18.30, otvoritev razstave desetih severnoprimorskih slikarjev, članov Društva likovnih umetnikov Slovenije, ki jo prirejata Slovenska prosvetna zveza in Zveza kulturnih organizacij Nova Gorica v sodelovanju z domačim prosvetnim društvom «Oton Župančič». Ob otvoritvi bo pel domači pevski zbor.

Razstava je bila odprta nekaj časa v Čedadu, sedaj pa se bo za teden dni ustavila v Štandrežu, pred povratkom del v Novo Gorico. Razstavljajo Lucijan Bratuš, Danilo Jejčič, Pavel Medvešček, Negovan Nemec, Rafael Nemec, Nedeljko Pečnac, Rudi Pergar, Marko Pogačnik, Rafael Terpin in Miloš Volarič. Cre za pregled sedanjega umetniškega ustvarjanja na Severnem Primorskem. Zaradi tega smo prepričani, da bo razstava pritegnila pozornost in zanimanje vseh tukajšnjih ljubiteljev likovne umetnosti.

PROMETNE POVEZAVE Z AVSTRIJO

Sprejet finančni načrt za novo cesto v predoru

Čez prelaz Monte Croce Carnico najkrajša pot med Trstom in Münchnom - Finančno ministrstvo na Dunaju že pristalo na novo naložbo

V prostorih deželnega odborništva za načrtovanje in proračun je bila včeraj dopoldne nova seja, posvečena vprašanju speljave nove cestne povezave med našo deželo in Avstrijo v predoru pod prelazom Monte Croce Carnico. Seje, ki jo je vodil odbornik Mauro, so se udeležili predstavniki avstrijskih oblasti, italijanskega državnega podjetja za ceste ANAS, družbe za gradnjo predora in nekateri funkcionarji deželne uprave.

Zadnja seja pristojnih dejavnikov je bila pred tremi tedni na sedežu ANAS v Rimu. Kakor smo tedaj poročali, so na tem srečanju obravnavali predvsem verjetnostni razvoj prometa po novi cesti in v tej zvezi prišli do zaključka, da bo promet v prvem letu po odprtju predora (predvidoma leta 1983) dosegel okrog 850.000 vozil. Na včerajšnji seji pa so obravnavali predvsem finančna vprašanja. Odbornik Mauro je izrazil pričakovanje, da bodo pristojni organi bodisi v Italiji kakor tudi v Avstriji naredili vse potrebno, da bi se pobuda čim prej uresničila, saj bo nova cesta v predoru pomenila veliko pridobitev za obe državi: pot od Trsta do Münchna bo namreč po novi cesti v predoru (ta bo dolg 7,8 km) krajša za okoli 100 kilometrov.

Finančni načrt, ki ga je izdelala družba za predor pod prelazom Monte Croce Carnico, je bil sprejet z manjšimi popravki, ki jih je predlagalo podjetje ANAS. Načrt bodo zdaj posredovali ministrstvu za znanje zadeve, ki je zadolženo za sklenitev mednarodnega sporazuma o gradnji nove ceste z Avstrijo. Glede na to, da je avstrijsko ministrstvo za finance s svoje strani že dalo pristanek na predvideno naložbo, je pričakovati, da bo gradnja nove ceste v predoru lahko stekla v najkrajšem času. Po predvidevanjih strokovnjakov bo delo trajalo štiri leta.

Tržaška carinarnica ponovno usposobljena za promet s tekstilom

Tržaški carinarnici so iz Rima sporočili, da se bodo v našem mestu tudi v prihodnje redno opravljale carinske operacije v zvezi z izvozom ter začasnim in dokončnim uvozom tekstilnih surovin in končnih izdelkov. Pristojni minister Pandolfi je namreč pristal na zahtevo posebnega odposlanstva trgovinske zbornice, ki se je z njim sestalo v Rimu pretekli teden, da bi Trst ponovno vključili v spisek carinarnic, ki so pooblaščene za opravljanje uvozno - izvoznih poslov s tekstilnim blagom. Kakor znano, je finančno ministrstvo pred časom močno skrčilo število carinarnic, ki naj bi opravljale posle v zvezi z mednarodno trgovino s tekstilnimi in železarskimi izdelki, kar je sprožilo vrsto protestnih gibanj, v prizadetih mestih. Pozneje je ministrstvo ponovno usposobilo za omenjeni promet skoraj vse izvzete carinarnice. Zdaj pa je umaknilo še prepoved carinjenja tekstilnih proizvodov v našem mestu, kar so tukajšnji poslovni krogi sprejeli z razumljivim zadovoljstvom, saj je tovrstna trgovina čez našo luko od nekdaj precej živahna.

OBIŠČITE NAS
do 11. februarja
bo v naših prostorih vsakoletni
knjižni sejem
vse knjige s popusti od 10 do 40%
razprodajne cene plošč in folklornih predmetov
Tržaška knjigarna
UL. SV. FRANČIŠKA 20

BENEŠKI DNEVNIK

SKLEP POSEBNE POKRAJINSKE KOMISIJE

KONFERENCA O ETNIČNIH MANJŠINAH V VIDMU V ZAČETKU APRILA LETOS

Konferenca bo potekala v dveh delih, nakar bo sledila diskusija

Konferenca o narodnostnih skupnostih, ki živijo na ozemlju videmske pokrajine bo 1. in 2. aprila tega leta. Ta sklep je sprejela včeraj pokrajinska svetovalska komisija pod predsedstvom predsednika videmske pokrajinske uprave Turelle.

Na sestanku, ki je bil v torek, so bili prisotni poleg svetovalcev Chiabudinija (KD), Napolija (PSDI), Cominija (Movimento Friuli), Petricige (KPI) in Tiburzia (PSI) tudi strokovnjaki Barbina, Černo in Ceschia, ki so formulirali in odobrili nekatere zadeve organizacijskega značaja.

Prva faza konference bo posvečena osnovnim referatom znanstvenega komiteja, ki ga sestavljajo Barbina, De Mauro, Leon, Pellegrini, Pizzorusso in Salvi, drugi del konference pa bo posvečen posegom političnih strank in sindikalnih organizacij, nakar bo sledila široka diskusija, v katero se bodo lahko vključili vsi, ki bodo hoteli dati svoj doprinos za dober končni izid konference o etnično - jezikovnih skupinah v videmski pokrajini. Organizacije, ki že več let delujejo na kulturnem področju za manjšino, bodo lahko tudi v prvi osebi nastopile na konferenci s svojim referatom. Posebna tehnična komisija bo take prošnje podrobno pregledala, nakar bo posredovala svoje odločitve določeni organizaciji oziroma ustanovi.

Praznovanje pusta v Beneški Sloveniji

V Beneški Sloveniji je bilo letošnje praznovanje pusta nadvse veselo in uspešno. Čeprav so odpovedali starodavni blumarji iz Črnega vrha, pa so prebivalci Bjače opremili v zameno celo dva voza, s katerima so nato «razgrajali» po vseh vaseh Nadiških dolin. Prav tako veselo so praznovali pusta v Ruoni in obdelali vse področje občine Podbonesac. Mask je bilo letos nič koliko, po dnevnem vandranju pa so se nato zbrale zvečer v Bjači in Ruoni, kjer so do polnoči brusile pete. Prav ob tisti uri so stopile v plesni prostor tudi tradicionalne figure beneškega pusta, angelček in hudič z verigami, pa še druge značilne maske.

Po petih letih mrtvila so letos obudili pusta tudi v Mažerolah in treba je reči, da dokaj uspešno.

V Klenjah pa se je odvijalo praznovanje pusta za otroke, ki ga vsako leto priredi študijski center «Nediža». Velika skupina našemljenih otrok je šla v sprevodu skozi Špeter, Ažlo in Klenje, seveda ob spremljavi harmonike Antona Birtiča.

Otroški pust v Klenjah je bil, poleg pristnega veselja, tudi priložnost za srečanje med najmlajšimi iz različnih beneških vasi.

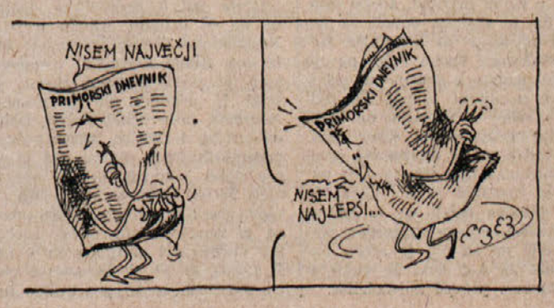

NA POBUDO GORIŠKIH DEMOKRATIČNIH SIL

Bolj odločna in usklajena akcija za zaščito reda in demokratičnih ustanov

Konec februarja v Gorici množična protifašistična manifestacija - Sestava enotnega odbora ter odobritev dokumenta o boju proti nasilju in prevratništvu

Demokratične sile v goriški pokrajini pripravljajo odgovor na fašistične provokacije in na povečano teroristično dejavnost. Spodbuda za takšen korak je prišla na zborovanju predstavnikov krajevnih ustanov 13. decembra lani v Gorici, sklicanem z namenom, da se zaščitijo demokratične ustanove in da se zatre nasilje. Zaradi slabo pripravljenega zborovanja se je med govorniki pojavil tudi fašistični predstavnik, kar je bil zadosten razlog, da so zborovanje prekinili. Predstavniki demokratičnih strank in sindikatov so se takrat obvezali, da bodo organizirali široko zasnovano manifestacijo v prid obrambe demokratičnega reda. Takšno manifestacijo so napovedali tudi na sestanku tovarniških delegatov in članov conskega sveta v Gorici.

Na tej osnovi so se sestali predstavniki strank KD, KPI, PSI, PSDI in PRI, ACLI, enotne sindikalne federacije, ANPI, API in ANPPIA ter dogovorili o pripravi široko zasnovane razprave o boju proti terorizmu in kriminalu ter o zaščiti demokracije, ki naj zajame občane in izvoljene ustanove. Ustanovili bodo enotni pokrajinski odbor za obrambo demokratičnega reda ter pozvali ustanove in druge protifašistične organizacije, naj se pridružijo. Zadnjo nedeljo meseca februarja bodo organizirali v Gorici množično zborovanje, na katerem bodo spregovorili župan ter predstavniki vseh strank, protifašističnih organizacij ter sindikatov. Na zborovanju bodo svečano umestili enotni odbor. Še pred zborovanjem se bodo njegovi pobudniki znova sestali in uskladili vse potrebno.

Med drugim so zastopniki demokratičnih strank, protifašističnih organizacij in sindikatov že sestavili osnutek dokumenta za boj proti nasilju in prevratništvu, ki ga bodo odobrili na zborovanju. V njem poudarjajo nevarno stopnjevanje terorizma, ki na odkrit ali prikrit način stremi k prevratništvu, k vzbujanju zaskrbljenosti in strahu ter nezaupanja v demokratične ustanove. Vse to ima namen zavreti enotno akcijo demokratičnih sil, da bi prebrodile krizo in obnovile italijansko družbo.

Podpisniki zavračajo nasilje, ki se v fašistični obliki izraža s podlim in kriminalnim napadom na ljudi, ustanove in skupne dobrine.

Goriško prebivalstvo, nadaljuje osnutek dokumenta, ne vidi pluralizma v političnem boju, ki zavrača oblike sožitja v svobodi in omiki, ki sta sad ljudskih bojev v odporništvu in v dolgoletnih bojih in žrtvovanjih. Potrebno je odpraviti sedanje stanje, ki je toliko bolj nevarno, kadar zahteva človeška življenja in kadar z zločinskim prevratniškim načrtom skušajo ogroziti svobodo državljanov.

Država mora reorganizirati svoje posege v obrambo državljanov in svobode, zajamčiti mora spoštovanje demokratičnih zakonov, reorganizirati informacijske službe, uvesti dober preventivni sistem, odpraviti počasnost sodstva, zagotoviti nepristranost ter spoštovanje zakonov o sožitju, obnoviti mora jetniški sistem, da bodo zapori varnejši in strožji, hkrati pa bolj človeški in vzgojni.

Dokler to ne bo izvedeno in dokler prevratništvo ne bo zatrto, je predstavništvo strank in protifašističnih organizacij pripravljeno neposredno sodelovati z državo s preventivno in budnostno akcijo ter z vodenjem solidarnostnega gibanja v obrambo reda in ustanov. Pri tem bo pozivalo občane, da odločno zavrejo kriminal in izolirajo ekstremne prevratniške skupine. Na koncu predlagatelji tega dokumenta pozivajo vse demokratične sile k odločni in enotni protifašistični budnosti, obenem pa pozivajo odgovorne za javni red in sodstvo, naj na podlagi republiških zakonov in ob spoštovanju ustavnih jamstev okrepijo protiteroristično dejavnost.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
v sodelovanju z
MLADINSKIM CENTROM

vabi v soboto, 11. februarja, ob 20.30 v dvorano avditorija v Gorici, Ul. Roma, na

PREŠERNOVO PROSLAVO

Spored: priložnostni govor, podelitev priznanj zaslužnim prosvetnim delavcem, nastop pesnikov, recital, nastop dekliškega in mešanega zbora «Igo Gruden» iz Nabrežine.

V Jamljah je umrla Terezija Krošelj

Prejšnji teden so v Jamljah pokopali priljubljeno domačinko Terezijo Šfiligoj vdovo Krošelj. Dan pred smrtjo je «munca Ceneteva», tako so ji pravili Jameljci, slavila 80. obletnico rojstva. Po rodu iz zaselka Drnof, pri Medani, se je primožila k Cenetovim v Jamlje leta 1923. Z možem Vincencom Krošljem se je spoznala še v begunstvu med prvo svetovno vojno v Celovcu.

Pokojna Terezija se res ni mogla pohvaliti, da ji je v življenju teklo vse v redu. Bedi in grozotam prve svetovne vojne so sledila leta trdega dela za kruh na skromni kmetiji v Jamljah, kjer je mati Terezija rodila devet otrok, od katerih so danes še štirje živi. Štefan je padel v partizanih, ena od hčerk je bila kurirka med NOB, drugi člani družine pa so v vasi pomagali pri terenskem delu. Leta 1960 je umrl mož Vincenc.

Krošljevi v Jamljah so naši zvesti čitatelji še iz časov, ko je naš dnevnik izhajal kot Partizanski dnevnik. Težave s priživljanjem številne družine jim niso odtrgale dnevnika, za katerega so staknili denar še prej kot za kruh. Svojcem pokojne Terezije izrekamo iskreno sožalje.

NA POBUDO OBČINE IN KROŽKA «A. SFILIGOI»

Bogat abonmajski program gledaliških predstav v Krminu

Izven abonmaja tudi nastop SSG z «Veroniko Deseniško» in beneškega gledališča

V Krminu so se zastopniki kulturnega krožka «A. Sfiligoi - ARCI», občinska uprava in deželna gledališka ustanova domenili za izvedbo letošnje abonmajske gledališke sezone. V abomna bodo dali pet predstav, izven abonmaja pa sta še dve predstavi, med temi tudi ena slovenska.

Že sedaj lahko povemo, da bo v soboto, 1. aprila, nastopilo v krminskem mestnem gledališču Stalno slovensko gledališče iz Trsta z Župančičevo «Veroniko Deseniško». Ob priliki te predstave bodo v dogovoru med občino Krmin in krajevnima skupnostima Medana in Dobrovo in obmejnimi policijskimi organi odprli mednarodni prehod Plešivo tudi v večernih urah. Tako bodo lahko prišli na predstavo tudi prebivalci jugoslovanskih Brd.

Izven programa, datum ni še določen, naj bi nastopili v krminskem gledališču tudi člani beneškega gledališča z igro, ki je doživela tolikšen uspeh na letošnjem dnevu emigranta v Čedadu.

V ostalem pa so v letošnjem abonmaju še naslednje predstave v italijanskem jeziku. 19. februarja bodo prikazali «Idiota» Dostojevskega v izvedbi skupine Teatroggi iz Rima, v režiji Alda Trionfa. 9. marca bodo predstavili Goldonijevo igro «Le donne gelose» v izvedbi stalnega tržaškega gledališča in v režiji Franca Macedonia. Gruppo Teatro ingenuo iz Vidma bo 18. marca predstavil collage «Clownerie». 18. aprila bo na vrsti skupina Il teatro dei giocattoli iz Firenc s kabaretnim večerom. 26. aprila, pa Compagnia nuova scena iz Bologne z delom. V. Franceschia «La soffitta dei ciarlatani» v režiji F. Macedonia. Za zaključek še 5. maja «La molto orifica vita del gigante Gargantua» v izvedbi Compagnia del collettivo di Parma in v režiji Bogdana Jerkoviča.

Nastop tržaškega gledališča z Goldonijevo komedijo ne spada v abonma. Ta velja za pet predstav 10.000 lir, možni so popusti za sindikalne skupine, dijake, vojake. Abonmaje prodajajo na krminskem županstvu in v krožku ARCI v Ul. Matteotti 70/A.

Če bodo ob koncu sezone prireditelji imeli še kaj denarja na razpolago bodo v maju priredili revijo lutkovnih gledališč.

STALNO
SLOVENSKO GLEDALIŠČE
V TRSTU

ALVIERO NEGRO
BUNKER
komedija v dveh dejanjih

Iz furlanščine prevedel v narečje beneških Slovencev **Božo Zuanella**
Kostumi **Marija Vidau**
Lektor **Božo Zuanella**
Režija in scena **JOŽE BABIČ**

Danes, 9. februarja, ob 20.30 v Župnijski dvorani v Števerjanu

Predavanja

Ženski iniciativni odbor za Goriško in športno združenje «Dom» vabita drevi ob 20.30 v dvorano kluba «Simon Gregorčič» na Verdijevem korzu 13, kjer bo predavanje prof. Draga Ulage, docenta na visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani, o «Športnem izobraževanju mladine in odraslih z vidika potreb življenja».

Prireditve

V deželnem avditoriju v Ulici Roma bo jutri ob 20. uri koncert kabaretista Maria Marenca. Znan je, ker je večkrat nastopal na italijanskem radiu pa tudi v raznih kabaretih širom po državi.

Izleti

Smučarski avtobus Slovenskega planinskega društva Gorica bo odpeljal v nedeljo, 12. februarja, ob 7.15 s Korna in ob 7.30 iz Štandreža.

Kino

Gorica

VERDI 18.30 dokumentarni film «Friuli, un anno dopo».
CORSO 16.30 - 22.00 «Le avventure di Bianca e Bernie». Risanka in izven programa «La bottega di Babbo Natale».
MODERNISSIMO 17.30 - 22.00 «La perdizione». R. Power in G. Hale.
CENTRALE 15.30 - 18.30 - 21.30 «La battaglia di Alamo». J. Wayne in R. Widmark.

Tržič

PRINCIPE 17.30 - 22.00 «Le avventure di Bianca e Bernie».
EXCELSIOR 16.30 - 22.00 «Codice 3: emergenza assoluta».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Kamora neapeljska mafija» - ital. film ob 18. in 20.
SVOBODA «Rollerball», ameriški film ob 18. in 20.
DESKLE «Potres», ameriški film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italia 89, tel. 2443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Fratelli Roselli, tel. 72340.

Prosveta

V **šolskem poslopju** v Gabrjah bo jutri ob 20. uri Prešernova proslava, ki jo prireja domače prosvetno društvo «Skala». Na sporedu so priložnostni govor, nastop recitatorske skupine Mladinskega centra iz Gorice in pevskega zbora iz Mirna.

Novost na knjižni polici

Oton Župančič: MLADA POTA

Pesnik Oton Župančič je dobrih deset let po izidu svoje tretje pesniške zbirke zbral nad sto pesmi v antologiji z naslovom Mlada pota. Glavni delež so dobile v zbirki pesmi iz zbirke Čez plan in Samogovori, medtem ko je pesmi iz Čaše opojnosti komaj upošteval. Zbirka Mlada pota je izšla leta 1920 in je kljub antologijskemu značaju pomenila posebno kompozicijo, ki je bila izraz pesnikovega pojmovanja poezije, sveta, družbe in človeka v času urejanja knjige. Tako je bila kompozicija Mladih potov svojevrstna pesniška izpoved. Z razporeditvijo pesmi, s posameznimi cikli, njihovimi naslovi, notranjim ustrojem in zaporedjem je pesnik opisal mladega človeka do zrelosti in lahko bi rekli, da je ta kompozicija kakor obširna pesnitev o mladem človeku.

Zbirka Mlada pota je izšla v knjižici malega formata, vendar pesnik z njo ni bil posebno zadovoljen. Zato je dal pobudo za novo izdajo knjige v normalnem formatu, opremljeno z ilustracijami Gvidona Birolle. Tudi to izdajo naj bi pripravila založba Omladina, ki jo je vodil kulturni delavec kasnejši ravnatelj Narodne galerije Ivan Zorman. Čeprav je bil govor le o ponatisu prve izdaje, pa je šlo očitno za kaj več. Prva, ljudska izdaja Mladih potov v svoji priročni, žepni obliki ni bila posebno reprezentativna. Zato ni šlo za razprodajo prve izdaje, temveč, za novo, lepšo izdajo ob prvi. Založba je novo izdajo pripravila, Gvido Birolla je napravil ilustracije, toda knjiga ni izšla nikoli. Po vsej priliki sta avtor in založnik naložila Zvezni tiskarni v Celju preveliko odgovornost in tako izdelek ni ustrezal niti grafičnim niti vsebinskim zahtevam. Tisk je bil neenoten, stavek in vinjete se niso krile, nekaj pesmi je bilo razvrščenih mimo reda prve izdaje, prelomi so trgali vsebinsko povezavo verzov, bilo pa je tudi mnogo površnosti pri naglasih, ločilih, pa tudi mnogo tiskarskih napak. In tako knjiga nikoli ni izšla. Na svetlo je prišlo le nekaj izvodov. Prva in edina ilustrirana Župančičeva knjiga torej ni prišla v prodajo, slaba izdaja knjige pa je pomenila tudi konec Zormanove založbe Omladina.

Zdaj, več kot petdeset let po ponesrečeni pripravi novega izida Mladih potov, je ob stoletnici Župančičevega rojstva Državna založba Slovenije pripravila novo izdajo Mladih potov. V taki obliki kot naj bi pesniška zbirka izšla leta 1921. Izdajo je pripravil neumorni Bogomil Gerlanc, ki je napisal krajšo spremno besedo o usodi te knjige, lektoriral pa je izdajo Janez Logar. Urednik je po ponesrečeni izdaji povzel Birolline ilustracije in tako so Mlada pota v dvobarvnem tisku za stoto obletnico Župančičevega rojstva znova zagledala beli dan.

Knjiga je skorajda že bibliofilska, izšla pa je v nakladi 2.000 izvodov, ki bo zadostila trenutnim potrebam. Tako je sicer knjiga doživela nekoč neljubo usodo, vendar zamisel o izdaji ni nikoli ugasnila in Župančičeva Mlada pota z ilustracijami Gvidona Birolle imamo sedaj na knjižnem trgu, dobrih petdeset let kasneje kot bi jih bili morali imeti.

Sl. Ru.

S podelitve letošnjih Prešernovih nagrad

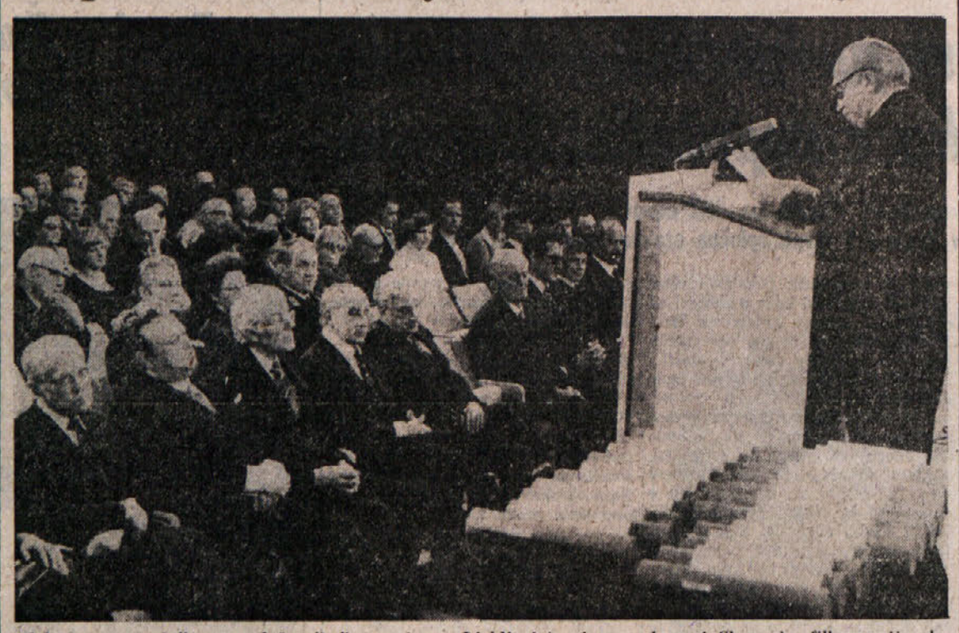

Kakor smo poročali, so predvčerajšnjim zvečer v Ljubljani in sicer v dvorani Slovenske filharmonije ob navzočnosti številnih slovenskih kulturnih in javnih delavcev izročili letošnje Prešernove nagrade ter nagrade iz Prešernovega sklada. Slavnostni govor je imel predsednik republiške konference SZDL Slovenije Mitja Ribičič, nagrade pa je izročal predsednik sklada slovenski pisatelj Ivan Potrč. Na sliki pogled na del občinstva, nagrajencev in gostov med Ribičičevim govorom (Foto Janez Zrnec)

Iz umetnostnih galerij

Tušarjeva v Sala d'Arte Atanackov v Sant'Elena

Že dolgo nismo imeli priložnosti videti barvno in oblikovno tako živahne ali če hočemo slikovite razstave, kot je razstava, ki jo je Jeseničanka Elga Tušar te dni pripravila v tržaški Sala d'Arte. Njena velika platna vzbujajo umetniško izzivajoče vzdušje nekdanjih novatorjev slikarske avantgarde, na katerega obrobju mlada jeseniška slikarka zajema svoje ustvarjalne pobude v upanju, da bi tod našla še kaj neodkritega. Ob prvem, bežnem pogledu na razstavljena dela se namreč dozdeva, da tako tematsko kot tudi formalno njeno slikanje ne prinaša bistvenih sprememb in presenečenj. Varjira sicer spretno nekakšne picassovske deformacije teles, rok, obrazov, ponekod tudi vsaj delno upošteva Kleejevo geometriziranje oblik, ki jih polni z žarečimi barvami, toda podobnejše analiziranje nam vendarle pove, da ni tako, kot smo si ob prvem pogledu mislili, kajti podrobnejši ogled slik nam odkriva vzpodbudne premike v smeri monumentalizacije človekovega lika. Elga Tušar je namreč predvsem arhitekt, je Ravnikarjeva učenka. Poleg tega je Elga Tušar delj časa živela v Parizu in se navzela nekakšnih novih, širših razgledov.

V Italiji je doslej razstavljala že v Benetkah skupno z Vendraminom in v Trbižu, kjer se je predstavila samostojno. Njene sorodstvene vezi pa segajo preko jugoslovanskih državnih meja.

Vse te ugotovitve nam pomagajo odkriti v njenih stvaritvah arhitektonsko podstat in njen avantgardno svetovljanski nadih. Slikarka, ki je stara komaj 24 let, vse to domiselno in z uspehom povezuje v barvno in kompozicijsko učinkovite slike, iz katerih že pronica bolj svojstveno dojemanje obojega, kakor na primer v odlični seriji štirih slik z naslovom «Zeleno».

* * *

Govoriti o najcvih je tvegano. Nekateri trdijo, da so naivci izredno sposobni talenti, drugi pa menijo, da so to zgrešeni strokovnjaki. Na vsak način so zanimiv pojav, pa čeprav bi mogli reči, da se pod naivo često skriva še marsikaj, kar v umetnost ne spada. Naivci so vsekakor nekako ob vznožju slikarstva. In eden takih se je priselil iz Vojvodine k nam in sicer v Dolino. Je to Nenad Atanackov, ki poseduje precejšnjo mero nezlagane naivnosti, ki jo kaže v svojih slikah na steklu, ki jih je do pred dnevi razstavljal v galeriji Sant' Elena. Nenad Atanackov je sicer po poklicu fotograf. Izšel pa je s podeželskega ambienta in zato gleda na svoje kraje in ljudi skozi lečo njihove prirodne prvobitnosti. Večina njegovih slik prikazuje zasneženo pokrajino z vasmi, v katerih kmetje in kmetice opravljajo razna zimska dela.

In prav v tem je pravo naivsko upodabljanje, ker slika te ljudi le v profilu in z dokajšnjo folklorno pestrostjo romantike. Ta pa se nekako razbohoti v sicer redkih a dobro, celo odlično prikazanih čarobnih logih s srebrnimi vodami, srnami in jeleni ter pestrimi pticami, ki polnijo njegov naivni svet, v katerem prekipevata lepota in dobrota.

M. B.

«Sanje v rdečem paviljonu»

Na Kitajskem so potrebovali veliko let, da so se otresli nekaterih spon, ki so jih vezale na tako imenovano kulturno revolucijo. Te dni so v Pekingu prvič po že imenovani kulturni revoluciji prikazali tudi film, ki so ga posneli v koprodukciji kitajske filmske industrije ter neke tuje filmske družbe. Gre za film, ki nosi naslov «Sanje v rdečem paviljonu». Kdor kolikor toliko pozna kitajsko slovstvo, ve da gre za eno najbolj znanih ljubezenskih zgodb, kar jih kitajska literatura pozna. Delo so izpeljali kot nekakšno klasično opero.

RADIO TELEVIZIJA

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 8.05 Prijateljsko iz studia 2; 9.05 Zlate plošče nekdaj in danes; 9.45 Glasbena medigra; 10.05 Koncert sredi jutra; 10.45 Oddaja za II. stopnjo osnovne šole; 11.05 Družina v sodobni družbi; 11.35 Plošča dneva; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Pevsko tekmovanje; 13.35 Od melodije do melodije; 14.10 Mladina v zrcalu časa; 14.20 Evergreeni; 15.35 Kaj je novega v diskoteki; 16.30 Odprimo knjigo pravljic; 17.05 Koncerti; 17.25 Glasbena panorama; 18.05 Slov. književnost v Italiji; 18.20 Klasični album.

KOPER

7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 8.32 Glasbena galerija; 9.15 Ornella Vanoni; 9.32 Plošče; 10.10 Otroška oddaja; 10.32 Mini juke box; 10.45 Glasba in nasveti; 11.00 Kim; 11.32 Musica sprint; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.15 Plošče Edig Galletti; 14.33 Poje zbor Zumellese; 15.00 Ponovitev otroške oddaje; 15.20 Ansambel Funk Inc. Hanging'Out; 15.40 Popevke; 16.00 Knjižna oddaja; 16.05 Orkester Argelli; 16.40 Glasbeni notes; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasba po željah; 18.35 Mladi izvajalci; 20.32 Rock party; 21.00 Slov. skladatelji; 22.45 Poje Sascha Distel.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 in 7.30 Jutranje prebujanje; 9.00 in 10.35 Radio, anch'io; 12.05 in 13.30 Vi in jaz; 15.05 Prvi nip; 17.10 Radijska priredba; 18.35 Nenavadna potovanja; 19.35 Strnjena komedija; 20.15 Nastopajo: Chicago, Collage, Chocolats; 20.30 Oddaja o zdravju; 23.05 Glasba za lahko noč.

RADIO 2

7.30, 8.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30, 22.30 Poročila; 6.00 in 7.55 Oni in drugi dan; 9.32 Meniški kovač, radij. priredba; 10.12 Telef. pogovori; 11.32 Govori se o ...Silvii Dionisio; 12.45 Oddaja, ki jo vodita R. Arbore in G. Boncompagni; 13.40 Program z Landom Buzzanco; 15.00 Qui Radio 2; 17.55 Neapelj danes; 18.56 Pojo film. igralci; 19.50 Ob prijetnem poslušanju.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.20 Rekreacija; 6.50 Dobro jutro, otroci! 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo; 9.35 Jugoslovanska zborovska glasba; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki; 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji; 12.10 Zvoki znanih melodij; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Koncert za mlade poslušalce; 14.40 Enajsta šola; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Jezikovni pogovori; 16.00 «Vrtiljak»; 17.00 Studio ob 17.00; 18.05 Z opernih odrov; 19.20 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansamblom Franci Puhar; 20.00 Četrtkov večer; 21.00 Literarni večer; 21.40 Lepe melodije; 22.20 Dva klavirska tria; 23.05 Literarni nokturno.

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 *Argumenti*, vzgojna oddaja
13.00 *Filo diretto*
13.30 DNEVNIK
17.00 Ob petih z Rosanno Schiaffino
17.05 *Heidi*, 3. nadalj. risanke
17.30 V svetu realnosti *Florentinski obrtniki*
17.45 Vlakec: *Pravljice, pesmice in igrice*
18.00 *Argumenti* *Kako je Yu Kung premaknil gorovja*
18.30 Mali Slam, glasbena oddaja
19.00 *Dnevnik 1* — KRONIKE
19.20 *Furia*, TV film
19.45 Almanah in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 STAVIMO?, nagradna oddaja
22.00 *Politična tribuna* DISKUSIJA O VLADNI KRIZI Ob koncu DNEVNIK

Drugi kanal

9.55 *Mégève:* ŽENSKI VELESLALOM, veljaven za svetovni pokal
13.00 *Dnevnik 2* — OB 13. URI
13.30 *Vzgoja in dežele*
14.00 *Mégève:* ŽENSKI VELESLALOM, veljaven za svetovni pokal
17.00 Program za otroke
17.40 *Kratkočasje*
18.00 *Namenjeno staršem* *Handikapirani:* LJUDJE KOT OSTALI
18.25 *Dnevnik 2* — ŠPORTNE VESTI
18.45 *Dober večer s . . .* KVARTET TOM CETRA *Braccio di ferro*, risanka Družina Robinson: Izginitev
19.45 *Dnevnik 2* — ODPRTI STUDIO
20.40 *Comemai speciale* *Lep konec tedna*, film
21.10 *Pionirji letalstva*, 5. oddaja
22.05 *Pogovori o odnosu* MOSKI-ŽENSKA
22.35 *Matt Helm* *Ustanova Rollins*, TV film Ob koncu DNEVNIK 2 — *Zadnje vesti*

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.25 in 12.25 VELESLALOM ZA ŽENSKE
15.00 TV v šoli
16.00 Šolska TV
16.35 VELESLALOM ZA ŽENSKE
17.30 PO SLEDEH MARCA POLA
18.28 *Obzornik*
18.40 Profesor Baltazar, risanka
18.50 Tehtnica za natančno tehtanje
19.15 Risanka
19.30 DNEVNIK
20.00 *Boccaccio - Vuga:* O NEKEM PELJSKEM RUBINU nanizanka Dekameron
20.45 *V živo: Življenje v dvoje*

Koper

19.20 *TV trim test*
19.55 Otroški kotiček
20.15 DNEVNIK
20.35 *Quiller memorandum*, film

Zagreb

20.00 Aktualna oddaja
20.50 *Boccaccio - Vuga:* DEKAMERON, serija
21.40 *G. Verdi:* PLES V MASKAH I. del

ŠVICA

18.35 *Trije vnuki in majordom*, TV film
20.45 *Tedenski informator*
21.45 CELOVEČERNI FILM

V PEKINGU GOVORIJO TUDI O TEM

Še pred koncem tega stoletja naj Kitajska dohiti ostali svet

Za zaostalost v znanosti naj bi bila kriva «zločinska grupa» - Znanosti je treba dati vse možnosti in vso svobodo - Spet je govor tudi o «sto cvetovih»

Da se na Kitajskem dogajajo tudi velike stvari, ni nikakega dvoma. Ena izmed posebnosti Kitajske je na primer naslednja: iz skoraj vseh ali bolje iz vseh dežel, ki so z revolucijo ali kako drugače prešle iz kapitalističnega v socialistično družbeno ureditev, je marsikdo vzel potni list in se izselil ali enostavno pobegnil v tako imenovani svobodni svet, ker pač z novo družbeno ureditvijo ni soglašal. Na Kitajskem pa se je zgodilo prav narobe, da so se na primer iz ZDA in iz Japonske vrnili na Kitajsko mnogi Kitajci, ki so se tja izselili prej. Med temi je tudi nekaj velikih znanstvenikov, med katerimi je tudi tako imenovani oče kitajske atomske bombe, ki je dolgo let preživel v ZDA in se nato vrnil v domovino. In sploh se je na Kitajsko vrnilo več visoko kvalificiranih znanstvenikov, ki so se pridružili domačim znanstvenikom v napornem boju za čimprejšnjo uveljavitev Kitajske tudi na znanstvenem področju.

Zato bi prav zares nikogar ne moglo začuditi, če bo čez 10 morda 20 let kitajska znanost na ravni, na kakršni je znanost najbolj razvitih industrijskih dežel Zahoda, kot zatrjujejo v kompetentnih krogih v Pekingu. Ko se v kompetentnih krogih postavi vprašanje, ali bodo Kitajci čez 10 let, torej leta 1988 izstreljevali že vesoljske ladje s človeškimi posadkami, kot to počno Američani in Sovjeti, vam bo Kitajec posredno vsaj pozitivno odgovoril. Eden najbolj znanih kitajskih fizikov in pomočnik generalnega tajnika kitajske akademije znanosti, Cijen San cijang glede tega med drugim pravi takole: «V raziskovanju vesolja je naša znanost napravila že lepe korake in vedno bolj naglo napreduje. Naš prvi korak na tem področju je bila izstrelitev sputnika. S sputniki raziskujemo prirodna bogastva na Zemlji, hkrati pa opazujemo tudi vesoljska prostranstva. Toda to je bil le prvi korak, od tedaj smo naglo napredovali.»

Kot vidimo, veliki znanstvenik ni rekel ne da in tudi ne ne, vendar bi iz njegovega odgovora mogli sklepati, da se da tudi to pričakovati, morda celo še prej in ne šele čez 10 let.

Kitajska je svojo prvo atomsko bombo preizkusila leta 1974, svoj prvi umetni satelit je izstrelila 1970, torej pred osmimi leti. Od tedaj pa je Kitajska napravila še več znanstvenih korakov in je na primer preizkusila že vodikovo bombo in izstrelila več umetnih satelitov, od katerih so se nekateri tudi vrnili na zemljo in je torej Kitajska zadevna tehnologija že lepo razvita.

Kadar stopi človek v stik s takim kitajskim znanstvenikom, dobi vtis, da jim je prodiranje v vesolje zelo pri srcu. To lahko sklepamo tudi iz dejstva, da so pri znanstveni akademiji že pred leti ustanovili inštitut za vesoljsko tehniko. Obisk kitajski akademiji znanosti pa je izredna priložnost, da človek zve ali vsaj sklepa kaj več in kitajski znanstveniki gostu rade volje postrežejo z nekaterimi podatki, ali vsaj izrazijo svoje upanje v nagel napredek, saj pravijo na primer, da premostili bomo znanstveni prepad, ki nas deli od razvitega sveta v desetih, kvečjemu petnajstih letih.»

Tudi če bi človek ne mogel soglašati z vsem, kar povedo, na primer s tem, da je «banda štirih» kriva tudi za zaostajanje, bo držalo, da zadobivajo kitajski načrti glede znanstvenega napredka nove dimenzije. To izhaja tudi iz dejstva, da so na Kitajskem do pred nedavnim razumnike nekako odklanjali kot «smrdljivo, deveto in zadnjo kategorijo partijskih sovražnikov», kot se je izrazil o razumnikih eden izmed onih štirih voditeljev, ki da jih vodi Maucetungova žena.

Pustimo ob strani te domneve ali morda le natolcevanja, kajti ugotovimo lahko to, da so se zadevne razmere na Kitajskem močno spremenile, da je znanosti prepuščena popolna svoboda dela, da je tako rekoč z zakonom predvideno, da mora znanost pet šestin svojega delovnega časa posvetiti izključno raziskovalnemu delovanju in da «se manija sestankov in konferenc družbeno - političnega značaja mora prenehati,» da bi znanstveniki imeli dovolj časa za svojo strokovno dejavnost. Že omenieni pomočnik generalnega tajnika akademije znanosti je v zvezi s tem še rekel:

«Mi želimo čimprej izpeljati «štiri modernizacije», ki se bodo uresničile že do konca tega stoletja. Gre za modernizacijo industrije, kmetijstva, oborožitve in — znanosti ter tehnologije. Danes je napredek družbe v največji meri odvisen od nove tehnologije. Napredek dežele in uresničenje «štirih modernizacij» pa je treba začeti s samo znanostjo in vzgojo, torej s strokovnim usposabljanjem kadra.

Na Kitajskem je znanstvena akademija morda najbolj avtoritativna ustanova v vsem sistemu organizacije znanstvenega dela. Akademiji in njeni dejavnosti pa je treba dodati še znanstveno raziskovalno dejavnost na univerzitetnih inštitutih, nadalje znanstveno raziskovalno dejavnost v gospodarskih središčih pa tudi v vojski. Res je, Kitajska šteje od 800 - 900 milijonov prebivalcev, toda samo kitajska akademija znanosti, torej osrednja znanstvena organizacija šteje na svojem seznamu 50.000 nameščencev, od katerih je 23.000 znanstvenikov, ki so zaposleni v 75 inštitutih.

«Naša znanstvena akademija usmerja svojo dejavnost na temeljna raziskovanja, v okviru katerih se posveča posebna pozornost atomistiki, avtomatizaciji, laserski tehniki, pa tudi polprevodnikom in elektronskim računalnikom. Seveda pa imata v naši znanosti velik pomen tudi astrofizika in biologija,» pravi generalni tajnik akademije znanosti.

Kitajski znanstveni delavci se držijo «politike treh velikih zastav» kot jo je formuliral Maocetung. Te tri zastave so: razredna borba, nagel razvoj dežele in znanstveno raziskovalna dejavnost.

In kaj pravzaprav te tri zastave ta tri gesla pomenijo?

Razredna borba je zadnje čase dobila novo smer. Tokrat so se vsi Kitajci, bolje povedano ves partijski in državni aparat usmerili v boj proti pristašem «bande štirih» in proti posledicam, ki naj bi jih bila pustila za seboj «zločinska ideologija» te četverice. Posebno pozornost posvečajo negativnim posledicam, ki naj bi jih bila ta četverica pustila ali bolje vsilila znanosti. «Nagel razvoj dežele» postavlja v ospredje nujnost pospešenega gospodarskega razvoja v deželi, ki je glavni cilj prihodnjih let.

Končno je na vrsti še znanstveno raziskovalna dejavnost, kot tretje geslo in to predvideva usmerjanje znanstvenih delavcev k problemom, ki stojijo pred vso kitajsko znanostjo: znanost bo treba vzpodbujati, da si ustvari vedno več strokovnjakov, znanosti bo treba omogočiti čimširšo demokratizacijo, znanosti bo treba omogočiti bolj pospešen korak tudi v smislu «sto cvetov», kar z drugimi besedami pomeni, da se znanosti omogoči popolnoma svobodna raziskovalna dejavnost na vseh področjih, tudi svobodno medsebojno spopadanje znanstvenih teorij, pa čeprav bi to kdaj prišlo v spor s prvim geslom z razrednim bojem.

Patronat KZ - INAC svetuje

TUDI ŽENA JE ENOTA V BREME NEPOSREDNEGA OBDELOVALCA

Vpr.: *«Moja žena bo do konca tega meseca upravljala trgovino jestvin, nato pa se bo posvetila družini, saj se zelo čuti njena odsotnost. Sedaj je zavarovana pri trgovskem zavarovanju, ko bo prenehala z delom, pa bo ostala brez zdravnika. Hotel sem vas vprašati, če jo jaz lahko vpišem v kmečko blagajno, da bo zdravstveno krita? In če je odgovor negativen, kakšno rešitev svetujete? Hvala lepa za vaše zanimanje.»* S.V.

Najprej vam moram odgovoriti, da bo morala vaša žena, že ker je še vedno vpisana kot samostojna delavka pri trgovskem zavarovanju, plačati prispevke za vse letošnje leto, kar pomeni, da bo imela pravico tudi do zdravstvene oskrbe. Problem je torej zaenkrat rešen.

Kar pa zadeva možnost, da vpišete svojo ženo kot enoto v breme pri kmečkemu zavarovanju, ni pri tem nobenih ovir. Če vaša žena ne bo imela drugega zavarovanja in bo opravljala izključno gospodinjska dela, potem je neoporečno, da izpolnjuje pogoje za priznanje statusa «enota v breme». V skladu z zakonom št. 1136/54 o raztegnitvi zdravstvenega zavarovanja tudi na kmetovalce pa imate pravico, da vpišete ženo kot enoto v breme, se pravi, da plačujete zanjo le prispevek za bolniško blagajno. Sicer nam je prišlo na uho, da na pokrajinskem uradu za poenotene kmečke prispevke delajo težave, češ da kmetovalec ne more vpisati svoje žene kot enoto v breme, kar pa je restriktivna interpretacija zakonskih določil in ni v skladu s črko in duhom zakona, saj v nobeni drugi italijanski pokrajini si sploh ne postavljajo tega problema. Ne vidimo razloga, zakaj bi moral biti Trst izjema.

Torej od tistega dne, ko bo vaši ženi zapadlo zdravstveno zavarovanje pri trgovski blagajni, jo lahko vpišete pri kmečkem zavarovanju kot enoto v breme in tako bo rešeno vprašanje zdravstvene oskrbe.

MEJA DOHODKOV ZA SOCIALNO POKOJNINO

Vpr.: *«Septembra lanskega leta sem vložila prošnjo za socialno pokojnino in sem priložila vse potrebne dokumente. Te dni pa sem dobila odgovor, da mi pokojnine ne morejo priznati, ker je družinski dohodek višji od 1.747.850 lir. To pa ni res, saj sem priložila tudi fotokopijo davčne prijave, iz katere je bilo razvidno, da je dohodek od moževe pokojnine sicer za malo, vendar nižji od omenjene vsote. Moram sedaj narediti priziv in kaj naj priložim v dokaz?»* Z. A.

Na podlagi vašega opisa bi sklepal, da res nimate pravice do socialne pokojnine. Pri računanju skupnega letnega dohodka obeh zakoncev se namreč zavarovalni zavod ni nanašal na podatke, ki so izhajali iz priložene fotokopije davčne prijave, ker se je leta nanašala na dohodke v letu 1976 (za leto 1977 bo vaš mož komaj letos naredil zadevno prijavo). Očitno so znesku iz leta 1976 prišteli še povišek na moževi pokojnini, tako da je realen dohodek res presegel omenjeno mejo dohodka. Vso stvar je treba seveda preveriti. Svetujem vam pa, da vložite priziv le v primeru, da lahko dokažete, da lanski dohodek v resnici ni presegal omenjenega zneska.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Preveč ste impulsivni, kar ne koristi vašemu delu. Skupno z drago osebo boste sestavljali načrte za prihodnost.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Prišel bo uspeh, ki ga že dolgo pričakujete. Bodite bolj iskreni do tistih, ki vas ljubijo.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Previdnost pri izbiri sodelavcev. Odpravljali se boste na potovanje, ki vas bo razvedrilo in vam ostalo v spominu.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Bodite bolj podjetni in vaše delo bo potekalo kot po olju. Širokosrčnost bo bogato poplačana.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Z ustrezno previdnostjo boste rešili neko tvegano nalogo. Vaše razpoloženje se bo popravilo.

DEVICA (od 23. 8. o 22. 9.) Če niste razpoloženi, se nikar ne lotite tveganega načrta. S pravočasnim posegom v neki spor boste preprečili najhujše.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Znašli se boste v težkočah, ki jih boste premagali. Za oceno prijateljev ne zadostuje intuicija.

ŠKORPIJON (od 23. 10. do 22. 11.) Vaši načrti naj bodo v skladu z vašimi sposobnostmi. Bodite bolj sprejemljivi za kritiko.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Lastne izkušnje vam bodo bolj koristile kot tuji nasveti. V družinskem krogu ne bo razumevanja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ne kažite prevelike nestrpnosti do svojih sodelavcev. V večernih urah boste v prijetni družbi.

VODNAR (21. 1. do 19. 2.) Glede nekega načrta, se potrudite že od samega začetka, ker vam sicer ne bo uspelo. Sprava med prijatelji.

RIBI (od 20. 2. do 2. 3.) Čeprav boste naleteli na nekatere težkoče bo dan vendarle pozitiven. Družinski mir bo nekoliko ogrožen.

BERITE REVIJO DAN

BOSANEC M. DURANOVIĆ JE ČEZ NOČ POSTAL PREVEČ BOGAT

Kam naj zdomec da nad pol milijarde lir?

Po navadi je narobe, če ima človek denarja premalo, saj je izobilje vedno bolj prijetno kot pomanjkanje. Bosanski delavec Muharem Duranović pa je drugačnega mnenja in pravi, da mu je bilo prej, preden je obogatel, prijetneje. Dobesedno je rekel takole: «E, dragi tovariš, če hočem biti iskren, kaj je bilo vse to potrebno. Dokler vsega tega ni bilo, sem bil bolj srečen, saj sem dobro služil in bil brez skrbi. Sedaj pa...»

Da, sedaj Muharem Duranović ne ve kam z velikim bogastvom, s poldrugim milijonom zahodnonemških mark, kar bi v lirah zneslo 620 milijonov lir.

Muharem Duranović je doma iz vasi Podgora nekje visoko v bosenskih hribih nad Brezo, kjer si je že pred desetimi leti postavil prijeten in sodoben, pa čeprav ne velik dom. Tu živi njegova žena, tu živita dva njegova sinova, ki obiskujeta še obvezno šolo, saj je Naser star 14 let, mlajši Mufida pa 12. Že sama imena govore, da gre za Mohamedance, vendar Duranović tega sploh ne omenja.

Pred leti se je Muharem Duranović odpravil v tujino, da bi zaslužil kaj več in zagotovil družini nekoliko lažje in bogatejše življenje. Čeprav ni imel posebne kvalifikacije se je zaposlil v Zahodni Nemčiji kot vodja večjega žerjava in sicer v mestecu Rosenheim. Tu je v skromni sobi stanoval še z dvema rojakoma in kar dobro služil in ker je skromen v svojih zahtevah, je pošiljal ženi domov precej denarja, računajoč, da bo življenje v tujini prekinil, ko bo smatral, da je zaslužil dovolj za nekoliko mirnejše in bogatejše življenje doma. Vsako leto pa je prihajal domov k družini na počitnice in nekajkrat je odpeljal tudi ženo s seboj v Nemčijo, da bi si ogledala kraje, kjer sicer živi. Vsak teden pa je Duranović igral na zahodnonemško loterijo. Po navadi je izgubljal in le enkrat je nekaj malega dobil, da je komaj kril stroške svojega «hazarda». Nekega dne pa se mu je sreča nasmehnila in kot smo že rekli v začetku celo preveč nasmehnila.

Muharem Duranović s svojo ženo ter dvema sinovoma

Ko je pred dvema mesecema, bila je to sobota, 7. decembra, stopil v Rosenheimu v jugoslovanski klub, kjer se ob prostem času zbirajo jugoslovanski ljudje, ki živijo v tem mestecu in okolici, je stopil pred televizijski sprejemnik, da bi zvedel za izid loterijskih številk. In ko je tako rekoč buljil v mali zaslon, ni mogel verjeti svojim očem. Zadel je vseh šest številk, torej najvišjo nagrado. Ker je bilo v lokalu več ljudi in so skoraj vsi kadili, se mu je kot nekadilcu v zakajenem prostoru zazdelo, da je to nemogoče in da se je morda pomotil. Zato je poklical svojega prijatelja, s katerim stanuje in sta pregledala loterijski listek. Ugotovila sta, da je zadel vseh šest številk. Kot danes sam pravi, je prebledel. Prijatelj Nezir ga je vprašal, kaj mu je.

Odšla sta s prijateljem domov ne da bi drugim črhnila o tem. Naslednjega dne je Duranović odšel na filialo loterijske ustanove, kjer je predložil svoj stavni listek. In uradnik mu je povsem «uradno», brez veliko besed, izstavil ček za 1 milijon 300.000 zahodnonemških mark. Duranović je sicer dobil poldrugi milijon mark, toda 200.000 mark so mu odbili na račun davkov, milijon 300.000 mark pa je vendarle lepa vsota, vsekakor obilnih 500 milijonov lir v naši valuti, ki jih je Duranović vložil v rosenheimsko podružnico bavarske združene banke, kjer mu teče «nizka» obrestna mera 6,8 odstotka.

Seveda je Duranović vzel v podjetju dopust in «stopil malo» domov, v Bosno in povedal ženi, kolikšna sreča ju je doletela. Toda rekli smo že, da Duranović ni preveč srečen nad tolikšnim bogastvom. Prej je lahko uravnaval pot dobremu, vendarle skromnemu zaslužku, vse drugače pa je danes, ko mora odločati o milijonih, za katere ne ve, kam bi jih vložil. Ker ima veliko sorodnikov, je sklenil, da bo najprej zagotovil ekonomsko varnost svojih dveh sinov in svojo, nadalje namerava nekaj «odmaknitu» bratoma in sestri, nekaj misli dati za gradnjo kulturnega doma v Brezi ter za asfaltiranje ceste od Breze do Podgore, toda vse to so po bosansko skromni izdatki.

Ko so mu svetovali še to in ono, je Muharem Duranović postal nekoliko previden, posebno ker se je začelo javljati veliko njegovih sorodnikov pa tudi znancev in prijateljev, ki mu vsi zagotavljajo svojo navezanost, pa čeprav jih doslej tako rekoč še nikoli ni videl.

Na vsak način je Duranović sklenil polovico velike vsote, to se pravi 600.000 nemških mark prenesti domov in vložiti v kako jugoslovansko banko, da se takoj loti predvidenih načrtov. Medtem pa bo temeljiteje razmislil in odločil še o drugi polovici velikega denarja, da bi pravilno vložil sredstva, za katera se sicer ni potil, ki pa so vendarle njegova in je treba njimi gospodarno ravnati, saj je družino in bližnje sorodnike.

Duranovićeva žena Muniba, ki seveda na en način zadovoljna, ker možu ne bo treba tavati po svetu in bo živel z njo doma, vendar nad vsem tem niti ona navdušena, saj pravi, da se je njen soprog po tej sreči povsem spremenil. Prej je bil zelo družaben, vesel, prijetno razpoložen, sedaj pa molči in razmišlja, celo niti ne zna, kot bi izgubil ves tek zaradi skrbi, ki ga mučijo, kam s tolikšno vsoto.

Verjetno bo mož vendarle ubral pravo pot, ker so mu svetovali, da naj bi naročil strokovnjaka, ki bi študijo, kako najprimerneje vložiti sredstva in kaže, da se je odločil za to rešitev. Zanimivo pa je tudi to, da bo vendarle ponovno odpotoval v Roseinheim za nekaj časa, da bo imel 10 let stalno torej pravico do pokojnine, kajti «človek nikoli ne ve, kaj prinese bodočnost». Posebno mali človek, ki ve, kaj je siromaštvo, ostane vse življenje previden. Njegov prijatelj lodajalec Peter Wolf mu je že poslal brzojavko, da ga čaka delo, ki sicer 13. t.m. Bosenski novi bogataš baje ne okleva, ker si pač zagotoviti pokojnino. Za ostalo, bomo videli...»

NOGOMET

V PRIJATELJSKI TEKMI

KLJUB REMIJU FRANCOZI BOLJŠI

«Azzurri» so zadovoljili le v prvem polčasu, v drugem delu tekme pa so bili Platini in tovariši odločno boljši od domačinov

Italija — Francija 2:2 (2:0)

ITALIJA: Zoff; Gentile, Maldera; Benetti, Bellugi, Scirea; Claudio Sa-, Tardelli, Graziani, Antognoni (od min. Patrizio Sala), Bettega (od min. Pulici).

FRANCIJA: Rey; Janvion, Bos-; Rio (od 75. min. Lopes); Tresor, Bathenay; Dalger, Guillou (od 46. min. Michel), Lacombe, Platini, Rou- (od 25. min. Gemmerich).

STRELCI: v 13. min. Graziani iz enetrovke, v 22. min. Graziani, v min. Bathenay, v 80. min. Pla-.

SODNIK: Martinez (Španija).

GLEDALCEV: 85.000. Sodnik je o-nil naslednje igralce: Tardellija 65. min. zaradi ugovarjanja, Mi-ela v 68. min. in Dalgera v 70. min. zaradi grobe igre. KOTI: 9:3 za Francijo.

NEAPELJ — Italija in Francija, bosta na SP igrali v isti kvalifi-cijski skupini, sta se včeraj v eaplju spoprijeli v prijateljski tek-, ki se je končala z neodločenim om 2:2. Takoj naj povemo, da si Francozi v tem srečanju za-ili le nekaj več, pa čeprav so v vem polčasu igrali izredno lagod-in nemotivirano. «Azzurri» so mreč startali z dokajšnjo vnemo začeli napadati nasprotnega vra-rja, a že v 13. minuti je prišlo do dokaj čudne sodnikove odločitve, je dosodil Italijanom enajstme-rovko, češ da je Tresor zrušil ita-anskega napadalca v kazenskem prostoru. Graziani je streljal naj-rodjo kazen in domačini so povedli 1:0. Le borih devet minut kasne-e so Italijani po dokaj lepi skupni akciji povedli na 2:0.

Kazalo je, da bodo Francozi v Nea-lju doživeli pravo katastrofo, saj tudi po obeh zadetkih nadaljeva-s počasno in neučinkovito igro. «Azzurri» pa so igrali napadalno vse do zaključka prvega polčasa.

V drugem delu tekme se je za-prepadenim neapeljskim navijačem predstavila povsem drugačna slika. Domačini so igrali izredno slabo, Francozi pa so s Platinijem in od-nim Tresorom sprožili vrsto ne-marih akcij, ki so povsem zmedle asprotnika. Gostje so zmanjšali raz-o v golih že v 6. minuti, ko je Bathenay prvič premagal Zoffa. Za-tek ni predramil «zaspane» itali-anske reprezentante, ki so povsem popustili, tako da so postali pravi em gostov, ki so se na trenutke celo poigravali z domačini.

Platini je nato neposredno iz ka-enskega strela premagal Zoffa, a odsodnik je gol razveljavil, češ da je Platini streljal pred njegovim žviž-em. No, v 80. minuti pa je Platini izvedel še en prosti strel in tokrat regularno spravil na kolena ves «ži-ni zid» Italijanov in vratarja Zoffa.

V zadnjih desetih minutah so osta-«azzurri» brez sape in Francozi, zadovoljni z doseženim izidom, so poigravali na sredini igrišča, Ita-ani pa so si od razočaranih navi-ačev zaslužili negodovanje in bur-o žvižganje.

Včerajšnja «generalka» italijanske reprezentance torej ni uspela. Bear-zot, ki je bil po prvem polčasu zelo zadovoljen z igro svojih varovancev, je bil po tekmi seveda potrt. Njegovi fantje so zopet pokazali vse slabosti italijanskih nogometnih klubov: premalo borbenosti, delno podcenjevanje (ko so vodili z 2:0), neučinkovitost v napadu in raztrgano igro na sredini igrišča.

Do Argentine čaka torej Bearzota še ogromno dela.

ŠAH

Na jugoslovanskem prvenstvu

Matanović in Ivkov vodita

Jugoslovansko državno šahovsko prvenstvo se počasi nagiba proti koncu. Lestvica se je po zadnjih kolih nekoliko spremenila, na vrhu pa so v glavnem obstali starejši in solidni šahisti, ki so si poleg nekaj zmag in cele vrste remijev priborili vodilna mesta. Po 14 kolih vodita na skupni lestvici velemojstra Matanović in Ivkov. Ivkov je v zadnjem kolu remiziral z Ivanovićem ter ostal edini nepremagan udeleženec turnirja, medtem ko je tokrat Matanović prvič občutil poraz, ki mu ga je zadal nekonstantni Velimirović. Takoj za vodečima sta že starejši Matulović in mladi Nikolac, med vodilnimi pa je tudi Parma, ki je v zadnjih kolih igral nekoliko odločneje. Drugi slovenski velemojster Planinc je prava osebnost na tem prvenstvu. V 14 kolih ima rekordno število zmag, kar 6, rekordno nizko število remijev — samo enega in pa tudi rekordno število porazov — kar sedem. Planinc je na tem prvenstvu odigral nekaj odličnih partij, pravih mojstrovin, v katerih je z napadalno in fantaziozno igro kar zmlel nasprotnike, po drugi strani pa je odigral nekaj slabih in mlačnih partij.

Po 14. kolih je lestvica taka: Matanović in Ivkov 8,5 točke, Matulović in Nikolac 8, Bukić, Knežević, Kurajica, Parma in Vukić 7,5, Rajković in Velimirović 7, Planinc in Ivanović 6,5, Kovačević 6 (1), Meštrović 5,5 (1), Ostojić in Hulak 5,5 in Raičević 5 točk. D. J.

V torek je bil v našem mestu vsedržavni načelnik tehnično - športne službe CONI, geom. Paolo Borghi, ki se je sestal s člani deželne komisije za mladinske igre (Giochi della Gioventù), ob prisotnosti deželnega odbornika za šport Bertolija, da bi bolje spoznal potrebe v naši deželi v zvezi z mladinskimi igrami. Odbornik Bertoli se je gostu zahvalil za podporo, ki jo osrednja organizacija nudi tej vsakoletni prireditvi. Omenil je tudi nedavna srečanja s sosednjima Slovenijo in Koroško.

KOŠARKA

KORAĆEV POKAL

Lep uspeh Jugoslovanov

Med polfinalisti kar 2 jugoslovanska zastopnika (Bosna in Partizan) - Od italijanskih ekip le milanski Cinzano

V torek so odigrali zadnje tekme finalnih kvalifikacijskih skupin evropskega košarkarskega tekmovanja za Koraćev pokal.

Jugoslovanska košarka je tudi v tem pokalu dokazala, da sodi upravičeno v sam evropski vrh. Od štirih polfinalistov sta kar dva jugoslovanska, eni ekipi (Cibona) pa je le za las ušla uvrstitev med najboljše.

A SKUPINA

Beograjski Partizan je gostoval v Genovi, kjer je izgubil z Emersonom. Ker so bili Beograjčani že pred tem srečanjem polfinalisti, so v Genovo dopotovali brez Dalipagića in tako so domačini lahko zasluženo slavili. Junak tekme je bil mladi Gualco, ki je dar kar 32 točk, pri Partizanu pa je blestel Kičanović (23).

IZIDA 6. KOLA

Emerson Genova (It.) — Partizan Beograd (Jug.)	94:86
Nica (Fr.) — AEK Atene (Grčija)	107:83

KONČNA LESTVICA

Partizan in Nica 8, Emerson 6, AEK 2.

Polfinalist: Partizan Beograd

B SKUPINA

Bosna je (kot Partizan) igrala v Pesaru le «formalno tekmo». Sarajevčani so bili namreč že pred tem kolom polfinalisti. Slavil je tako Scavolini, ki je premagal Bosno, ki je le občasno zaigrala z najboljšo postavo. Najboljši strelci: Benevelli 30, Thomas 24, Varajić 24, Delibašić 23.

IZIDA 6. KOLA

Scavolini Pesaro (It.) — Bosna Sarajevo (Jug.)	96:89
Berck (Fr.) — Inter Bratislava (ČSSR)	93:88

KONČNA LESTVICA

Bosna in Berck 8, Scavolini 6, Inter Bratislava 2.

Polfinalist: Bosna Sarajevo.

C SKUPINA

Kot je bilo pričakovati, je Juventud, za katerega igra Jugoslovan Zoran Slavnić, zlahka odpravil milanski Xerox in se je tako premočno uvrstil v polfinale.

Za podvig je tokrat poskrbel beograjski Beko, ki je v ZRN premagal ekipo SSV Hagen za katero igra Kneževič.

IZIDA 6. KOLA

Juventud Badalona (Šp.) — Xerox Milan (It.)	96:78
SSV Hagen (ZRN) — Beko Beograd (Jug.)	86:87

KONČNA LESTVICA

Juventud 12, Beko 6, Xerox 4, Hagen 2.

Polfinalist: Juventud Badalona

D SKUPINA

Tudi Italijani imajo v tem pokalu svojega polfinalista. To je milanski Cinzano, ki je zanesljivo premagal skromno poljsko peterko Resovie. Milančani pa so se uvrstili, ker je Cibona visoko doma premagala Le Mans in imajo zato boljšo razliko v koših. Sploh je bila ta skupina najbolj izenačena.

IZIDA 6. KOLA

Cinzano Milan (It.) — Resovia (Pol.)	102:70
Cibona Zagreb (Jug.) — Le Mans (Fr.)	114:99

KONČNA LESTVICA

Cinzano, Le Mans in Cibona 8, Resovia 0.

Polfinalist: Cinzano Milan.

NOGOMET

AMSTERDAM — Jugoslovanski trener Tomislav Ivić bo na koncu letošnje sezone opustil treniranje nizozemskega prvoligaša Ajaxa.

Univerziada

Na zimskih univerzitetnih igrah v Spindleruvem Mlynu je v moškem slalomu zmagal Poljak Gasienica, Italijan De Chiesa je bil 3. Jugoslovan Zibler pa 8.

Iz planinskega sveta

Porazdelitev funkcij v odboru SPDT

Na prvi seji novoizvoljenega odbora slovenskega planinskega društva SPDT so si odborniki porazdelili funkcije. Za predsednika je bil potrjen inž. Pino Rudež, prav tako za podpredsednika Ugo Margon in za tajnico Zdenka Trampuž. Za blagajnika je bil potrjen Pavel Fakin, poleg njega pa bo za blagajno skrbel tudi novoizvoljeni odbornik Ivan Tavčar. Druga tajnica bo prof. Marinka Pertot, zapisnikarica sej pa Katja Kalc. Načelnik smučarskega odseka bo za to poslovno dobo Ervin Gombač, za smučanje pa bosta še skrbeli Patricija Magnani in prof. Jadrana Gabrovec. Novi gospodar bo Angel Turk, poleg njega pa bo še Fabio Bertini. Odgovoren za tisk in obveščanje bo Dušan Jelinčič. Jamarski in alpinistični odsek še nimata svojega načelnika. V teku letošnje planinske sezone si bo skušal odbor zagotoviti na tem področju pomoč zunanjih sodelavcev, katere bo nato morda kooptiral vase.

Bližnje delovanje SPDT

To nedeljo bo spet po več kot dvomesečnem premoru na sporedu planinski izlet SPDT za osnovnošolsko mladino. Do sedaj sta bila v tej sezoni že dva in sicer 1. na Sv. Lenart, drugi pa na Mali Kras in v Glinščico. Nedeljski cilj pa bo Sv. Primož, manjši hrib med Prosekom in Križem. Sicer pa bo spored sledeč: zbirališče bo v nedeljo zjutraj ob 10.15 na Obendankovem trgu. Odhod avtobusa štev. 44 do Proseka bo ob 10.35. Od Proseka se bodo mladi planinci podali po panoramični poti na Sv. Primož ter nato v Križ, od tam pa spet po panoramični poti do Nabrežine, kjer bodo ob 17.43 stopili na vlak, ki bo prispel na tržaško glavno železniško postajo ob 17.59. Tu bodo lahko starši čakali svoje otroke. Izlet bodo vodili izkušeni mladinski vodniki, učitelji in še profesorji. Hrana bo iz lastnega nahrbtnika. Vsi otroci, ki se bodo udeležili tega izleta, bodo dobili knjižico mladega planinca z žigom osvojenega vrha.

* * *

To nedeljo bo na sporedu že 6. zimski sprehod za odrasle planince. Nedeljski cilj bo toliko obiskovani, a še za toliko tudi neznani Slavnik, naš primorski očak. Zbirališče planincev bo na glavni avtobusni postaji ob 8. uri, odhod avtobusa (za Reko do Markovščine) je ob 8.10. Na vrhu Slavnika se bodo člani SPDT srečali s člani obalnega planinskega društva iz Koprav. To bo prvi člen tistega sodelovanja, katero so si planinci obljubili na nedavnem občnem zboru SPDT. Povratek bo v popoldanskih urah v Kozino ter nato z avtobusom v Trst.

* * *

SPDT pripeja za nedeljo, 19. februarja, avtobusni smučarski izlet v Ravascletto in na Zoncolan. Vpisovanje je na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20 — tel. 767304) do vključno srede, 15. t.m. Avtobusni smučarski izleti si bodo nato sledili vsako nedeljo do konca smučarske sezone, vedno v Ravascletto.

* * *

Jutri se bo na stadionu «1. maj» nadaljevala predsmučarska letovadba, katero vodi prof. Ivan Furlanič. Pričetek kot vedno ob 20. uri.

Pustni ples SPDT

V ponedeljek je bil v Dijaškem domu v Trstu pustni ples SPDT. Igral je orkester «Mi smo mi». Udeležba na plesu je bila res številna, zlasti iz vrst mladine.

Za Trnovski maraton vse pripravljeno

Kaže, da ne bo letošnji Trnovski maraton delal organizatorjem težav, kot se je to dogajalo prejšnja leta, ko je bilo snega ali preveč ali premalo. Tokrat je snega dovolj, do včeraj pa je bilo prijavljenih kar 1307 udeležencev. Tekmovalci se bodo lahko prijavili tudi tik pred startom, ki je pred hotelom Bor, v Črnem vrhu nad Idrijo. Tu se bo maraton tudi zaključil. Tekmovalci se bodo pomerili v teku na 42 kilometrov, mali maraton bo dolg 21 km, pionirji bodo tekli na 10 km, pripadniki teritorialne obrambe, milice in JLA pa na 12. Vse tekaške proge potekajo po poteh, kjer so med NOB hodile in se borile enote slavnega IX. korpusa NOV in POJ.

Najstarejši prijavljeni udeleženec je 81-letni Zagrebčan Emil Zemljak, najstarejši kmet pa 53-letni Jože Bešter.

Vsi udeleženci maratona bodo prejeli v trajno last svojo startno številko ter bilten, ob prihodu na cilj pa še značko. Vsi zamejski Slovenci in družine z najmanj tremi člani pa bodo dobili posebne spominske diplome. Za 4. trnovski maraton se je namreč preko ZSSDI vpisalo že 65 smučarjev (50 iz Trsta in 15 iz Gorice), med katerimi je tudi nekaj Italijanov.

Številčno stanje članov slovenskih planinskih društev

Planinska organizacija v Sloveniji je v preteklem letu štela 144 planinskih društev s številnimi odseki in planinskimi organizacijami (posebno po šolah in delovnih organizacijah), sedem planinskih društev pa deluje v zamejstvu in zdomstvu. Ta društva so: SPDT, SPDG in Beneško planinsko društvo iz Čedada v Italiji; v Avstriji deluje Slovensko planinsko društvo Celovec; v Švici planinsko društvo «Planika» in PD «Triglav» ter v ZRN prav tako PD «Triglav».

Planinska društva so v Sloveniji združevalo 94.414 članov, torej 1782 več kot leto prej, najštevilnejše društvo pa ostaja PD Ljubljana — Matica, ki šteje kar 7.435 članov. Sledi mu PD Kranj, ki ima 3.100 članov, nato pa še PD Maribor — Matica, PD Jesenice, PD Radovljica, PD Velenje in še druga. Nad 1.000 članov ima v Sloveniji kar 29 planinskih društev.

Nove izdaje in vodniki pri PZS

Kmalu bo na knjižnem trgu druga dopolnjena izdaja planinsko zgodovinske edicije Toneta Strojina: «Oris zgodovine planinstva». Avtor je na 138 straneh zbral številne zanimive podatke, kot so n.pr. tabele prvih pristopov na najvišje gore, kronika osvajanj osemtisočakov itd.

Planinska založba PZS nadalje končuje priprave za izdajo vodnika po Zagorju, v pripravi je ponatis Vodnika po Julijskih Alpah, primorski meddruštveni odbor pa je že določil skupino, ki bo pripravila gradivo za vodnik po Primorski, ki naj bi izšel leta 1980. Pred izidom je tudi nekaj vzgojnih edicij (Prehrana, Vremenoslovje ter Nevarnosti v gorah), zemljevid «Julijske Alpe — vzhodni del» v merilu 1:50.000 pa je že dotiskan. Še pred sezono bo predvidoma izšel vodnik «Triglav» v angleščini ter «Die Slowenische Bergtransversale».

DUŠAN JELINČIČ

NOGOMET

V TRETJI AMATERSKI LIGI

Križani pri vrhu lestvice

Vesna je v nedeljo v slovenskem derbiju odpravila Kras - V goriški skupini je doberdobska Mladost osvojila dragoceni točki

SKUPINA O

V 15. kolu tretje amaterske nogometne lige te skupine je bil v nedeljo v Križu slovenski derbi med Krasom in Vesno. Kot v prvem delu prvenstva so tudi tokrat slavili Križani, ki so odpravili nasprotnika s 3:0.

Po tem uspehu se je Vesna povzpela na 3. mesto lestvice, a že v nedeljo bo pred verjetno najtežjo nalogo v tem prvenstvu. Križani bodo namreč igrali v gosteh proti ekipi Giarizzole, ki je na prvem mestu lestvice (20 točk), pa čeprav je doslej odigrala tekmo manj od Vesne.

Kras pa se je po spodrsljaju s Križani znašel pri dnu lestvice. Krasovci so doslej v 14 kolih zbrali le 10 točk in so skupno z Esperio in ekipo Afi Siat na predzadnjem mestu.

V prihodnjem kolu pa bodo nogometaši Krasa le imeli priložnost, da osvojijo nov par točk, saj se bodo doma spoprijeli z Unionom, ki je skupno z Rozzolom na poslednjem mestu lestvice s samo tremi točkami.

IZIDI 15. KOLA

Vesna - Kras	3:0
Esperia SL - CGS	1:1
Union - Afi Siat	1:3
Rozzol - San Vito	0:3
Roianese - Giarizzole	2:4

LESTVICA

Giarizzole 20; Campi Elisi in San Vito 19; Esperia SL in Vesna 17; CGS 16; Modiano 14; Roianese 12; Kras, Esperia in Afi Siat 10; Rozzol in Union 3.

PRIHODNJE KOLO (12.2.)

Kras - Union; Giarizzole - Vesna; Campi Elisi - Rozzol; San Vito - Roianese; Afi Siat - Esperia SL; CGS - Esperia. Počitek: Modiano.

NA GORIŠKEM

Naši goriški predstavnici v prvenstvu tretje amaterske lige sta zadovoljili, saj sta dosegli dve od štirih razpoložljivih točk. Mladost je na izredno nevarnem igrišču v Šlovrencu slavila zmago nad domačo enajsterico, potem ko so bili naši fantje premagani v prvem delu prvenstva z 2:0. Doberdobci so zaigrali tokrat zelo požrtvovalno, napad je dobesedno blestel, saj je bil Karel Ferfolja skozi celotno srečanje nerešljiva uganka za domačo obrambo. Tudi Ferletič je tokrat zaigral zelo solidno in je ustvaril, skupno z Nardonom, pravi zid na sredini igrišča in prav ta dvojica je dala izredno veliko število žog napadu. Omeniti še moramo, da je bil tudi tokrat odsoten najboljši doberdobski napadalec Gabrijel Ferfolja.

V naslednjem kolu bodo naši fantje (in to v soboto ob 15. uri) igrali pred domačim občinstvom proti vodeči Romani. Mladost je v prvem delu prvenstva izgubila z Romano, tokrat pa smo prepričani, da bodo naši fantje iztržili vsaj remi, če ne celo zmago.

Sovodenjci so v preteklem kolu v gosteh klonili tržiški Romani. Moramo pa povedati, da niso na noben način tega poraza zaslužili, saj je bil rezultat prvega polčasa 0:0, v drugem delu srečanja pa je sodnik zelo dvomljivo izključil steber sovodenjske obrambe Kovica; nato je vsa obramba popustila, prepričani pa smo, da bodo Sovodnje v naslednjem kolu na domačem igrišču vsaj remizirale z enajsterico San Lorenza.

V tem prvenstvu naj omenimo še izreden podvig, ki ga je naredila zadnja na lestvici, ekipa Brazzaneseja, ki je pred domačim občinstvom remizirala s tretjo na lestvici, ekipo Poggio. V goriškem derbiju pa je Audax slavil zmago nad Edero s teniškim izidom 6:1.

IZIDI

Predimonte - Fogliano	1:2
San Lorenzo - Mladost	2:3
Vermegliano - Farra	2:1
Audax - Edera	6:1
Brazzanese - Poggio	1:1
Lib. Capriva - Azzurra	1:0
Romana - Sovodnje	2:0

LESTVICA

Romana 28, Audax 24, Poggio 21, Fogliano 20, Azzurra in Farra 19, Lib. Capriva in Vermegliano 17, San Lorenzo 15, Mladost 12, Sovodnje in Piedimonte 10, Edera 7 in Brazzanese 6.

PRIHODNJE KOLO (12. 2.)

Pro Farra - Brazzanese; Edera - Piedimonte; Poggio - Lib. Capriva; Mladost - Romana (v soboto); Fogliano - Audax; Azzurra - Vermegliano; Sovodnje - San Lorenzo.

F. G.

PLAVANJE

NA 1.500 METROV PROSTO

Mlada Avstralka Tracey Wickham nova rekorderka

BRISBANE — 15-letna avstralska dijakinja Tracey Wickham je včeraj v tem kraju postavila nov svetovni rekord v plavanju na 1.500 m prosto s časom 16'14"93.

Prejšnji rekord je pripadal Američanki Alici Brown (16'24"60).

OBVESTILO SPDT

obvešča, da se nadaljuje predsmučarska telovadba za odrasle na stadionu «1. maj», jutri, 10. t.m., ob 20.30.

KOŠARKA

V FINALU MLADINCEV

Kontovel brez zmage

V tekmi s Hurlinghamom ga je pokopala živčnost

Kontovel — Hurlingham 58:66 (31:35)

KONTOVEL: Ukmar 9, Perini, Ivo Starc 12, Marko Ban 27, Walter Ban 4, Bukavec 6.

HURLINGHAM: Stebel, Sculin, K. Starc 4, Ferman 17, Di Saverio 3, Comar 12, Bramieri 8, Krecich 12, Rossi 2, Čuk 8.

PM: Kontovel 12:22, Hurlingham 6:9.

PON: v 35. min. Čuk, v 40. min. Marko Ban.

SODNIKA: Gileri in Lenardon.

Kontovelovi mladinci nadaljujejo s svojimi res odličnimi nastopi, vendar tudi tokrat ni prišlo do zmage. Tekmo so Kontovelovi navijači nestrpno pričakovali in, seveda, tudi zmago naših predstavnikov. Kontovelska peterka je stopila na igrišče očitno zelo živčna in to jo je zelo drago stalo. V peti minuti so imeli Tržačani že lepo prednost 14:4, nato so začeli domačini igrati preudarno in so tako kmalu bili nasprotniku za petami.

Odločilni trenutek tekme pa je bil začetek drugega polčasa, ko so Tržačani naredili osem točk zapored in so se tako zopet oddaljili. Hurlingham je namreč menjal obrambo, iz slabe obrambe mož moža je prešel v cono, ki sicer ni bila preveč agresivna, je pa naše fante spravila v težave. Največjo prednost je Hurlingham dosegel v 12. minuti (59:45). Od tedaj dalje so Kontovelci zopet začeli igrati kot znajo, vendar za zmago je bilo že prepozno.

Kontovelska peterka igra iz tekme v tekmo bolje, žal, pa jo vsako tekmo zajame neka kriza na začetkih polčasov, ko jih nasprotniki vedno presenetijo. Hurlingham pa je tudi tokrat razočaral; s tako ekipo in s takimi igralci je zelo težko izgubiti. Od obeh slovenskih predstavnikov je Čuk bolj napredoval, sicer pa je bil Klavdij Starc v soboto poškodovan in ni pokazal vseh svojih velikih sposobnosti.

V tretjem kolu mladinskega košarkarskega finalnega turnirja bodo Kontovelci že danes igrali proti Italsidru.

Kontovel, ki je v prvih dveh tekmah kljub porazoma s prikazano igro povsem zadovoljil, bo danes pred dokaj težko nalogo. Italsider je namreč v nedeljo nepričakovano, a povsem zasluženo premagal glavnega favorita za prvo mesto, goriški Pagnossin A.

Današnja tekma med Italsidrom in Kontovelom bo v Trstu, Ul. Montecengio, s pričetkom ob 17.15.

I. S.

ODBOJKA

3. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia — Lucinico	**3:0**
Olympia — Mossa	**3:1**

OLYMPIA: Bagon F. in M., Maraž, Malič, Antonič, Ferfolja, Mačus. Druga Olympiina ekipa, ki nastopa v tretji diviziji, je prejšnji teden odigrala dve tekmi in obakrat slavila. S tem se postavlja kot eden glavnih kandidatov za končno prvo mesto in seveda za prestop

P. T.

NOGOMET

Remi Juventine

V prvenstveni nogometni tekmi 2. AL je včeraj Juventina igrala z Villessami neodločeno 0:0.

Izgredi v Liverpoolu

LIVERPOOL — Na polfinalni nogometni tekmi za angleški pokal med Liverpoolom in Arsenalom (zmaga Liverpoola z 2:1) je prišlo med navijači obeh ekip do hudih izgredov.

Med splošnim pretepom na tribunah je bilo ranjenih nad 50 ljudi. Policija pa je pripravila kar 27 razburjenih navijačev.

SMUČANJE

SVETOVNI POKAL

Slalom v St. Gervaisu za Francozinjo Pelen

Wenzlova je v SP povečala svojo prednost

ST. GERVAIS — Francozinja Perrine Pelen si je zagotovila prvo mesto v slalomu za svetovni pokal, ki je bil včeraj v St. Gervaisu. Svoj uspeh si je zagotovila že s prvo vožnjo, medtem ko so bile v drugi kar tri tekmovalke hitrejše od nje. Velike poraženke tega tekmovanja so bile Behrova, Kasererjeva in Moser-Pröllova, ki so bile izločene zaradi napačno prevoženih vrat.

Lestvica slaloma je taka:

1. Pelen (Fr.)	84"35
2. Sölkner (Av.)	84"90
3. Serrat (Fr.)	85"17
4. Wenzel (Liecht.)	85"21
5. Morerod (Švi.)	85"24
6. Epple (ZRN)	86"03
7. Zechmeister (ZRN)	86"15
in Emonet (Fr.)	86"15
9. Saclk (Av.)	86"53
10. Cooper (ZDA)	86"80
11. Bieler (It.)	87"50
12. Giordani (It.)	87"56
13. Dorsey (ZDA)	88"46
14. Zini (It.)	88"91
15. Totschnig (Av.)	88"94
16. Couttet (Fr.)	89"53
17. Nelson (ZDA)	89"73
18. Quario (It.)	89"90
19. Hess (Švi.)	90"16

Lestvica za SP:

1. Wenzel (Liecht.)	149
2. Morerod (Švi.)	125
3. Moser - Pröll (Av.)	109
4. Serrat (Fr.)	85
5. Epple (ZRN)	83
6. Kaserer (Av.)	76
7. Sölkner (Av.)	70
8. Pelen (Fr.)	69
9. Nadig (Švi.)	63
10. Nelson (ZDA)	58

Danes bo na sporedu ženski veleslalom (TV 9.55 in 14. uri).

JANEZ VIPOTNIK

RODNA LETINA

32.

Eksplozije so zadonele brž za votlimi udarci. Zadonele so pod vasjo. Minometalci morajo biti veliki mojstri, da točno zadevajo. Zato hočejo večji učinek predvsem z velikim številom min. Zdaj so bili povrh še v strahu, da ne bi obstreljevali svojih. Zato so mine padale nekaj sto metrov vstran od partizanov. Slišal se je samo grom, ki je bobnel kakor nebo, kadar treska ob hudi uri. Toda grom ni bil najhujši. Najhujše je bilo čakanje. Čakanje, kam bo padla. Čakanje, ko si ves trd, ko se ne moreš premakniti. Zato stojiš na miru, negiben, krčiš ramena, žmiriš z očmi. Kje so takšni občutki? Kdaj človek tako dreveni, je pomislil komisar. Tisto drevenenje ni takšno, kot je pri bombardiranju z minami, toda podobno je. Kadar je zažvižgala sirena v rudniku, je vzbudila grozo in strah, da si odrevenel. Kadar je zažvižgala izven rednega časa, ki je pomenil začetek dela izmene. Ob šestih zjutraj, ob dveh, popoldne, ob desetih zvečer. Na te žvižge si bil navajen in jih nisi niti slišal. Navadil si se nanje, kakor se navadijo železničarji, ki stanujejo ob progi, na ropot rednih vlakov.

Toda izredno žvižganje, to je bilo nekaj drugega. Marija, kaj je, so obstali ljudje. Pri okopavanju krompirja ti je zastala motika, v trgovini pri plačevanju omahnila roka, v šoli onemel dih otrokom. Prvo, kar je vsakogar spreletelo, je bila misel: nesreča v rudniku. Najbolj pogosto je žvižganje sirene zaznanilo nesrečo v rudniku. Nekoga je zasulo. Koga? Sirena je s svojim žvižganjem napenjala živce, da so brneli kakor strune. Kdo se je ponesrečil? Kdo je danes na šihtu? V trenutku si v mislih preštel znance, ki so na delu, in srce se ti je krčilo, kolikor bližji so ti bili oni v jami. Ko je nehalo piskati, so se otročaji pognali proti rudniku. Toda ni bil vedno rudnik. Lahko je gorelo in je sirena klicala gasilce, da so popustili vse, stekli h gasilskemu domu in pognali brizgalno. Lahko je izbruhnil štrajk in so štrajkajoči sprožili sireno in tako obvestili ljudi o svojih zahtevah, ki jih premogokopna družba ni hotela uresničiti. In piskanje sirene k štrajku je priklicalo prikazni o lakoti, procesije ljudi pred rudnikom, vrste pred trgovinami, pobesnele ženske, ki terjajo kruha za otroke. Piskanje sirene k štrajku je priklicalo srhljivo podobo delavcev, kako posedajo pred stanovanji, takrat ko bi morali delati, prekladajo roke, povešajo glave, mrko zrejo izpod čela, čakajo, čakajo, čakajo. Čakajo, ne kakor uboga krotka živina, ki čaka na zakol. To je bil le navidezen mir, prisilna in strpljiva ubogljivost, mir, ki je skrival nemir, vihar, prikrit bes, ki je na preži, da bo udaril.

Sirena je tulila tudi ob naravnih nesrečah. Če je bila poplava, ko se je silen dež tri dni ulival na zemljo, da je potok v dolini prerasel v veletok in je voda zalila polja, travnike, cesto, most, Uletovino, Bajdetovino. Ko je nastalo v dolini deroče jezero, polno kalne, umazane rjave vode, ki je nosila s seboj drevje, drva, posodo. Ko so ljudje do pasu v vodi reševali iz zalitih hiš otroke, žimnice, odeje, vlekli krave iz hlevov, da jim je voda pljuskala v vamp in so se jim božjastne oči domala kotalikale iz glave. Ko so gasilci in sosedje napravili procesijo in iz rok v roke prenašali imetje iz hiše v breg, na varno. Takrat ni jok nič pomagal. Treba je bilo pošteno poprijeti in rešiti, kar se je rešiti dalo.

Ne! Žvižganje sirene in žvižganje mine sta dve stvari. Ne da se ju primerjati. Eno samo stvar imata skupno: obe vzbujata strah.

Minometi so se spet oglasili. S škodoželjno doslednostjo so spustili dvanajst min in se premaknili za sto metrov dalje po obodu vasi. Počakali so za nekaj minut, da so se cevi ohladile, ter ponovno začeli streljati, dosledno okrog vasi, kakor bi šivilja robila rjuho.

«Te niso nevarne,» je dejal Slavo. «Ni pravih mojstrov. Morala bi priti druga posadka.»

«Ne kliči vraga, bodi vesel, da imaš opravka s širokosrčnimi sovražniki.»

«Bodi brez skrbi, ne skrbimo jih mi, gre jim za to, da svojih varovančkov ne bi zadeli.»

Štab bataljona ter komandant in komisar brigade so se sestali v mežnariji. Kaj storiti? Večje priprave za naskok na župnišče niso prišle v poštev. Časa je zmanjkalo. Zadnji krajec je že jadral za hribe. Na vzhodu se je svetlikalo, bledele so zvezde. Svitanje ni bilo več daleč. Odkod neki se je nenadoma čudno smešno zaslišalo petje petelina, najbolj pozornega na novi dan? Kakor vedno je prvi zaslutil rdeči odsvit zore, ko je ta še ždela v globokih tolmunih noči, in jo je razigrano, veselo pozdravil, kakor da se ga vojna ne tiče.

«Kaj storiti?» je vprašal komandant brigade. «Kaj mislite?»

«Zdaj ni kaj početi,» je odgovoril Vasja. «Vsak čas bo dan. Če bomo ob zori kaj onegavili s topom, nam bodo topničarje postrelili. Tudi presledka med mežnarijo in župniščem ne moremo podnevi prejurišati. Treba bo počakati noči.»

«Mislim, da bi bilo najbolje zažgati mežnarijo,» je dejal Slavo. «Kaj veš, kaj se lahko dogodi čez dan. Naj udarijo Italijani iz mesta, pa se bomo težko umaknili. Zažgimo, sicer bomo morali zvečer spet od kraja začeti.»

«Če ne bi bilo onih v zvoniku, bi z mežnarijo in župniščem opravili,» je dejal in pogledal proti pokončnemu kvadru, v katerem so stopnice gorele že na sredini in se je izza visokih lin pri zvonovih kadilo, kakor bi silen velikan zamišljeno vlekel čedro.

«Naš namen je bil v eni noči opraviti z njimi,» je dejal brigadni komandant. «Če nas bodo pustili, če bodo zasede vzdržale, bomo ostali do večera in nadaljevali napad ponoči. Zato je res najbolje razkopati bunkerje in zažgati mežnarijo!»

Partizani so se spravili na okop in bunkerje, ki so bili v mrtvem kotu. Dvojica pa je počasi in uosledno znosila v pritličje in na stopnišče posteljnino, slamnjače, mize, stole, omare in zažgala. Drugi kres v tej noči je bil nared, ogenj je poprijel in zaplapolal.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00, letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55,00, letno 550,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 9. februarja 1978

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 13.000 lir. Finančno-upravni 600, legalni 600, osmrtnice 200, sožalja 300 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

FRANCOZI BODO 12. MARCA IZVOLILI NOVI PARLAMENT

Mesec dni pred francoskimi volitvami politična temperatura naglo narašča

Sam predsednik Giscard aktivno posegel v volilno kampanjo - Propagandne špekulacije s frankom? - Še nobenega zbližanja med komunisti in socialisti

PARIZ — Politična temperatura v Franciji naglo rase, pa čeprav je še vedno sorazmerno nizka glede na dejstvo, da manjka samo en mesec do volitev, na katerih se bo odločalo, ali naj levica prevzame oblast v državi. Tudi včerajšnja ugrabitev sodnika Daixa v Lyonu, kot že prej ugrabitev barona Empaina, se na neki način vključuje v to predvolilno «strategijo napetosti po francosko».

V večinskih krogih kažejo medtem čedalje večjo živčnost: še pred nekaj meseci so bili v teh krogih prepričani, da jim bo razkol med komunisti in socialisti podaril volilno zmago na zlatem pladnju, sedaj pa so se morali — po objavi zadnjih preiskav javnega mnenja — premisliti. Zadnja anketa je na primer prikazala, da je združena levica zares zgubila eno točko, toda ne v korist večinskih grupacij, pač pa «ekološke» stranke.

ŠOFERJI, NIKARTE...

Pomanjkanje parkirnega prostora je že marsikoga spravilo ob živce. Le poskusite, tudi pri nas v Trstu, iskati prostor za svojega železnega konjička v središču mesta ob uroh, ko so trgovine odprte. Vendar kaže, da je problem še večji v Teheranu, kjer se je motorizacija bliskovito razvila, najbrž tudi zaradi obilice petroleja, s katerim razpolagajo šahovi podložniki. Danes kroži po teheranskih ulicah poldrugi milijon avtov, parkirnega prostora pa je čedalje manj. Nekomu je to bilo očividno že videti od sile in se je naveličal. «Če ni parkirnega prostora, pa si ga bom sam naredil», je najbrž pomislil neznani Teheranec, ki ga policija sedaj vneto išče. Zakaj? Ker je možakar, meni nič tebi nič, izrul drevo in na kraju, kjer je uspevala zelena platana, parkiral svojo limuzino.

Kaj bi bilo, če bi si tudi mi v Drevoredu XX. septembra poiskali parkirni prostor?

ČLOVEKOLJUBNOST

Nekateri zdravniki neapeljske bolnišnice «Cardarelli» so v resnici človekoljubni in si na zelo svojevrsten način prizadevajo za uresničitev reforme kaznilniškega sistema. V posebni oddelek bolnišnice ki je namenjen za bolne jetnike, so namreč sprejemali tudi take, ki niso bili bolni, temveč iz enega ali drugega razloga niso hoteli ostati v svojih pustih celicah v zaporu. Takim so zdravniki ugotovili kakršnokoli srčno ali pljučno bolezen, le da bi ustregli njihovi želji in jih rešili iz sivih celic.

Vsi ste najbrž razumeli, da takih pozornosti ni bil deležen katerikoli gost neapeljskega zapora. Kam pa bi prišli, saj oddelek sprejme le omejeno število bolnikov. Zdravniki so svojo človekoljubnost kazali do tistih, ki so jim zato lahko konkretno (namreč v gotovini) izkazali, da so te pozornosti vredni. Med temi je cela vrsta kolovodij neapeljske mafije, veliki tihotapci z mamili in podobni poštenjaki.

O vsej zadevi je sodstvo uvedlo preiskavo in mnogi neapeljski zdravniki se ob tem tresejo. Zanimivo bi bilo tudi vedeti ali so morda uvedli preiskavo o resničnih boleznih vseh tistih generalov, finančnih mogotcev, politikov, direktorjev državnih podjetij, ki jim srce redno začenja nagajati prav v trenutku, ko jih po aretaciji peljejo mimo znanih klinik za petične bolnike, kamor jih sprejemajo ker do zapora ne utegnejo priti.

Samo z naraščajočo živčnostjo si lahko razlagamo nekatere poteze, na primer s strani samega Giscarda D'Estainga, ki je že jasno pokazal, da nikakor ne misli ostati ob strani volilnega boja, saj je že vanj odločno posegel. To je seveda njegova pravica: zato pa vzbujajo toliko večje začudenje nekatere druge operacije s slabo prikritim predvolilnim značajem, ki pa so jih izvedli na koži Francozov. Gre predvsem za čudno zadržanje finančnih oblasti do franka: francoska valuta je v zadnjih dneh nenehno padala, ne da bi osrednja banka in vlada kakorkoli ukrepali. Nenadno pa je sam Giscard — in to prav ob obisku zahodnonemškega kanclerja Schmidta v Parizu — bombastično napovedal nekatere spektakularne ukrepe za rešitev franka, in zares — glej čudo — se je padec ustavil.

Prav tako na robu zakonitosti pa so nekatere špekulacije in grožnje, od katerih se Giscard ni distanciral, kot bi moral. Gre namreč za delikatno vprašanje odnosov med predsedstvom republike in izvršno oblastjo: v primeru zmage levice bi namreč imeli socialiste in komuniste na vladi, ki bi pa morala odgovarjati pred predsednikom republike — konservativcem. V Italiji bi to sploh ne bilo vprašanje, toda Francija je predsedniška republika. Sam predsednik vlade Raymond Barre je v svojem prvem javnem posegu v volilno kampanjo poudaril, da bi predsednik republike v primeru zmage levice postal nekakšen «talec» v rokah komunistov in socialistov. Dodal je tudi, da bi se na ta način odprla dolga in skoraj nerešljiva vladna kriza, to pa prav v trenutku — po njegovih besedah — ko bi država ne smela ostati niti en sam dan brez vlade.

Podobno misel je izrekel tudi voditelj degolistov Jacques Chirac, ki sicer ne zamudi nobene priložnosti, da ne bi polemiziral z «giscardovci»: vlada, ki bi jo vodila Marchais in Mitterrand, a bi bila podrejena predsedniku Giscardu, bi sploh ne mogla delovati, ker bi vsak vlekel na svojo stran, državo pa bi pahnili v prepad. Ob takih katastrofalnih izjavah pa se poraja sum, da gre za nekakšno «pripravo terena» v kampanji, katere končni cilj naj bi bila uradna postavitev teze — ki si je sicer doslej nihče ne upa uradno izreči — da bi v primeru zmage levice predsednik republike ne bil primoran, da izbere predsednika vlade v levičarskih vrstah: že res, da bi taka vlada ne imela podpore parlamenta, po drugi strani pa bi levičarska vlada — pravijo zagovorniki te teze — ne imela podpore predsedstva republike, kar je v francoskem sistemu prav tako nevarno.

V levičarskem taboru pa ni bilo doslej nobenega zbližanja med Marchaisom in Mitterrandom: generalni tajnik KPF je še včeraj ponovno pozval socialiste, naj privolijo v obnovo pogajanj za «posodobitev» skupnega programa, češ da bi si v nasprotnem primeru prevzelj odgovornost za morebitni volilni poraz levice. Marchais je dodal, da bi se morali pogajati ne samo o programu, ampak tudi o metodah vladanja ter o sestavi levičarske vlade.

Mitterrand pa je ta poziv še enkrat zavrnil, češ da se bo mogoče pogovarjati tako o programu kot o sestavi vlade šele takrat, ko bodo Francozi volili. Socialistični voditelj je tudi zavrnil zahtevo, naj bi se pogajali o morebitnih umikih kandidatov po prvem krogu volitev, češ da o tem socialisti «ne bodo sklepali kupčij». (tm)

RIM — Primer 19-letnega dekleta iz okolice Terama, ki jo je v neki rimski ambulanti posilil zdravnik, predno je opravil splav, ne bo ostal nekaznovan. Pet rimskih odvetnic je namreč sklenilo, da bodo vložile tožbo proti posiljevalcu, ko bo znano njegovo ime.

Sodni pozivi zaradi Kapplerjevega bega

RIM — Predsednik poslanske komisije za obrambo Falco Accame je obsodil sodni poziv 4 «odgovornim» za Kapplerjev beg (stotnik Capozzella, podčastnik Falso ter karabinjerja Favone in Giovagnoli). Po njegovem ne morejo biti odgovorne za beg te osebe, temveč celotni varnostni sistem vojaške bolnišnice Celio, ki je imel na razpolago nekaj več kot deset oseb namesto predvidenih sto.

V ZDA 250 žrtev mraza

Snežni meteži ob severovzhodni obali ZDA so te dni zahtevali 60 človeških žrtev. Hudemu mrazu je doslej podleglo vsega že 250 Američanov. Na sliki prizor iz zasneženega New Yorka. (Telefoto ANSA-UPI)

VPLETEN JE V ZNANI ŠKANDAL O «ZLATIH TRAJEKTIH»

Mesinski ladjar Sebastiano Russotti se je včeraj sam javil karabinjerjem

Obtožen je goljufije na račun države in nezakonitega izvoza kapitalov

Sebastiano Russotti

RIM — Včeraj predpoldne se je prostovoljno javil karabinjerjem v sodni palači inž. Sebastiano Russotti. Gre za goljufivega ladjarja iz Mesine, ki je vpleten v znani škandal o tako imenovanih «zlatih trajektih». Mesinski pretor Risicato, ki je sprožil ustrezno preiskavo, je že novembra lani podpisal na njegov račun zaporni nalog, enako pa je ukrepal proti bivšemu upravniku družbe Finmare (IRI) Emanueleju Cossettu in glavnemu ravnatelju «Adriatica di navigazione», ki jo nadzoruje Finmare, Emanueleju Ferruzziju Balbiju. Obtoženi so sleparije na škodo državne blagajne, zagovarjati pa se morajo pred parlamentarno preiskovalno komisijo, kolikor se je v kaši znašel tudi še nekdanji minister za trgovinsko mornarico in član osrednjega vodstva krščanskodemokratske stranke Giovanni Gioia.

Ko je bilo izdano proti Russottiju zaporno povelje, se je mož skrival. Cossetta je brž po aretaciji, kot znano, obšla slabost, sprejet je bil v rimsko kliniko, 10. novembra pa, potem ko ga je zaslišala parlamentarna komisija, je bil začasno izpuščen na prostost. Decembra se je predal pravici Ferruzzi Balbi, ki je ob sarkastičnih komentarjih v tisku prav tako romal v zasebni zdravstveni dom; tudi njemu so po zaslišanju dovolili začasno na svobodo.

Naj kratko obnovimo «podvig» pohlepne in zakonom nič kaj zveste trojice. Russotti je lepega dne kupil od Japoncev tri sodobne trajektne ladje, za katere je «uradno» odštel 27 milijard lir; denarja pa ni potegnil iz lastnega žepa, temveč mu ga je posredoval zavod Banca nazionale del lavoro. Takoj zatem je sklenil z glavnim ravnateljem plovne družbe «Adriatica di navigazione» Ferruzzijem Balbijem pogodbo o petletnem najemu treh ladij za skupnih 50 milijard lir. Velikanska vsota bi morala kajpak iz državne blagajne. Ne samo: ugotovljeno je bilo, da je Russotti plačal Japoncem v resnici 22 milijard, zaprosil pa jih je, naj na fakturi zabeležijo za 5 milijard višji znesek; razliko je ladjar naložil v tujini. Od tod tudi obtožba nezakonitega izvoza kapitalov. Cossetto je bil kot upravnik Finmare obtožen sodelovanja pri goljufiji, saj ni misliti, da ne bi mogel biti seznanjen z nezakonitostjo celovitega posla.

O Russottiju gre glas, da je tudi že pred izbruhom afere o «zlatih trajektih» temeljito goljufal. Primer: plovni družbi je najel kontejnersko ladjo «Naxos Express» brez žerjavov in drugih naprav za prekladanje po isti tarifi, kot če bi s temi razpolagala. (dg)

PROCES ZARADI BORGHESEJEVEGA POSKUSA DRŽAVNEGA UDARA

Preiskava o vdoru črnih zarotnikov v Viminale je trajala samo nekaj ur

RIM — Dvakrat so šli z džipom okrog palače: to je vse kar je storila nočna straža Viminala 7. decembra 1970, potem ko je prišlo s kvesture opozorilo, da je potrebna «budnost». Dva podčastnika, ki sta se peljala v džipu, sta ob povratku sporočila, da je okrog palače notranjega ministrstva vse mirno in da sta srečala samo en avtomobil v Ul. Palermo, za katerega so poznejše ugotovili, da je šlo za civilno vozilo političnega oddelka kvesture. Te podatke je sporočil na včerajšnji sodni obravnavi v Rimu zaradi poskusa državnega udara Valeria Borgheseja bivši generalni inšpektor javne varnosti Giulio Saetta.

Visoki funkcionar je tudi obrazložil, kako je funkcionirala straža pred poslopjem notranjega ministrstva: na vsaki stranici sta stražila po dva agenta, razen na eni stranici, kjer straže ni bilo, ker je bila straža v notranjosti, onkraj vhoda za avtomobile. Prav skozi ta vhod so ponoči 7. decembra 1970 prišli Borghesejevi pristaši z namenom, da bi se polastili brzostrelk ki so bile shranjene v skladišču za orožje.

Saetta je povedal, da se je s to zadevo ukvarjal samo enkrat, in sicer 22. marca 1971. Tistega dne ob 9.30 ga je poklical po telefonu takratni šef policije Vicari in mu naročil, naj pripravi «poročilce» o tem za ministra Restiva, ki je moral še istega dne odgovoriti v parlamentu na razna poslanska vprašanja o vdoru «golpistov» v Viminale, o čemer je še tisto jutro prvič pisal rimski dnevnik «Paese sera». Saetta je demantiral, kar je svoj čas povedal Vicari, da je namreč preiskava trajala nekaj dni, ter povedal, da je imel samo dve uri na razpolago za pripravo svojega «poročilca». In tako se je moral omejiti na to, da je pregledal običajno jutranje poročilo iz tistega dne, v katerem je bil omenjen bežni pregled z džipom okrog palače, in da je vsebino tega enostavno prepisal za ministra. Glede skladišča orožja pa je funkcionar dejal, da se s tem problemom sploh ni ukvarjal in da niti ni vedel, kje je to skladišče sploh bilo.

Včeraj so zaslišali tudi generala Francesca Mereua, ki je bil nadrejeni generala Micelija, ko je ta bil šef SIOS — vojaške tajne službe. Mereu je povedal, da ni ničesar vedel o takratnih stikih med Micelijem in Valeriom Borghesejem. Ko bi to vedel — je dodal — bi odsvetoval Miceliju, da se s temi zadevami osebno ukvarja.

FULVIO CASALI

Concutellijeva «pojasnila» o brzostrelki «ingram»

FIRENCE — «Vojaški poveljnik ordine nuovo» Pierluigi Concutelli, glavni obtoženec na procesu zaradi umora rimskega sodnika Vittoria Occorsia, se je včeraj spet pojavil na sodni obravnavi, toda ne zato, da bi odgovarjal na vprašanja sodnikov, pač pa zato, da bi dal «pojasnila» v zvezi z brzostrelko «ingram M 10», ki so jo policijski agenti našli v stanovanju, kjer se je skrival, in s katero je bil menda izvršen umor. Concutelli ni sicer povedal nič posebno zanimivega, ampak je samo skušal dokazati, da je tudi za izvedenca nemogoče ugotoviti, ali je bil sodnik umorjen prav s tisto brzostrelko, ne pa z drugo iste znamke.

V Pragi po naključju odkrili domnevno Tintorettovo umetnino

PRAGA — Kot poročajo češkoslovaški časopisi je izvedence praške umetnostne galerije doletelo precejšnje presenečenje, ko so obnavljali sliko neznanega avtorja, saj so čisto po naključju odkrili delo Iacopa Robustija - Tintoretta. Slika, ki predstavlja «češčenje pastirjev», bo nedvomno atrakcija praške galerije, še prej pa jo bodo morali dokončno obnoviti. Glede izvirnosti so v teku znanstvena raziskovanja, ki bi morala razpršiti vsak morebitni dvom.

Na sliki (telefoto ANSA): izvedenca praške umetnostne galerije pred domnevnim Tintorettovim platnom, ki prikazuje češčenje pastirjev ob Kristusovem rojstvu

«DEMOKRACIJA» NA KOROŠKEM

Zdaj še globe zaradi slovenske table

CELOVEC — Kot smo že poročali, so oblasti 17. januarja nasilno odstranile reklamno tablo na posojilnici v Pliberku. Zdaj pa so predsednik Kmečke gospodarske zadruge, Ciril Opetnik in brata Henrik in Jože Tratar dobili še poziv za plačilo denarne kazni po 1.000 šilingov, ker so po mnenju okrajnega glavarstva neupravičeno namestili omenjeno tablo. Namestitev reklamne table z napisom «Posojilnica - Bleiburg/Pliberk - Kmečka gospodarska zadruga» predstavlja torej upravni prekršek, kakor je prej sama tabla že menda ogrožala varnost cestnega prometa. Slovenski jezik v javnosti koroške oblasti tako boli, da proti njemu uporabljajo vse mogoče pretveze. Bolj in bolj jasno pa tudi postaja, da dejanski germanizatorji sedijo v pisarnah koroških uradov in jim je nemškonacionalni Heimatdienst le dobrodošlo sredstvo za njihove naklepe.

V isti okvir se uvršča tudi postopek proti Mariji Logar, ki jo kot obdolženko hočejo zaslišati zaradi «stvarne poškodbe», ki jo je storila 19.8.1977 v Pliberku s tem, da je pobarvala poleg privatnega dvojezičnega napisa stoječi samo nemški napis za Pliberk.

Prav tako kot Marka Sommereggerja ter Helmuta Grilca in Georga Mandla jo bodo zaslišali 10. februarja na okrajnem sodišču v Pliberku. Tako bo 10. februarja za to sodišče pravi «slovenski dan». (Sindok)

RAVENNA — V tukajšnji bolnišnici so umrle že tri osebe zaradi malarije, za drugih šest pa so si zdravniki pridržali prognozo.

TRŽAŠKI DNEVNIK

OB ZASTOJU GRADBENE DEJAVNOSTI

Občina mora nujno izdelati nov načrt za ljudske gradnje

Vprašanje določitve novih površin za gradnjo ljudskih stanovanj predstavlja za tržaško občinsko upravo v zadnjih časih perečo skrb. K temu je namreč ne sili le pritisk levičarskih strank, po mnenju katerih more samo nov načrt takih področij dejansko rešiti urbanistične probleme, ampak tudi izčrpanje površin, ki so jih v ta namen določili pred nekako štirinajstimi leti in pa zastoj zasebnih gradenj, ki že hudo negativno vpliva na zaposlitveno raven v tem sektorju.

Pred nekaj dnevi je občinski odbor sklical v tem okviru specifično srečanje, ki so se ga udeležili predsednik ustanove za ljudske gradnje Stasi, predstavniki pokrajinskih sindikatov gradbincev in lastnikov gradbenih podjetij, na katerem so ugotovili skoraj popolno paralizo gradbenega sektorja z izgubo več tisoč delovnih mest in potrebo po nujnih javnih posegih, ki edini morejo v tem trenutku spodbuditi obnovo gradbene dejavnosti z obširnim programom zazidav.

Zaradi tega je župan Spaccini sklenil sklicati načelnike političnih skupin občinskega sveta, da preverijo možnost priprav novega načrta za področja, namenjena ljudskim gradnjam, v kratkih rokih. Treba bo namreč uskladiti v tem smislu delovanje pristojne svetovalske komisije za urbanistiko, ki je že zaposlena s pregledovanjem številnih ugovorov k variantam, ki zadevajo perimetracijo kraških vasi in področja za javne storitve ter podrobnostni načrt za ureditev mestnega središča. Upoštevati je namreč treba, da časa, pred zapadlostjo občinskega sveta, ni ravno na pretek.

Župan je v svojem poročilu občinskemu odboru ponovno poudaril, da bo novi načrt področij, namenjenih ljudskim gradnjam, moral zasledovati smoter preusmeritve naselitvene politike k središču mesta in spodbujanja gradbene dejavnosti, tudi s pomočjo bližnjih naložb vlade in deželne uprave.

Srečanje med občino in EZIT o urbanističnih vprašanjih

Odbornik za urbanistiko tržaške občine De Luca in predsednik Ustanove za tržaško industrijsko področje Antonini sta se sestala, da pregledata možnosti usklajevanja posegov, zlasti glede na površine namenjene javnim storitvam. Med drugim sta se dogovorila o potrebi, da se na robu sedanje industrijske cone ohrani pas zelenja, v korist tako tamkajšnjega prebivalstva kot tudi zaposlenih v komprenzoriju EZIT.

● **Vsedržavna obrtniška zveza** tržaške pokrajine vabi vse obrtnike na zborovanje, ki bo drevi ob 20. uri v dvorani hotela Jolly.

● **Pod predsedstvom** deželnega tajnika Sergia Colonija se je v Vidmu sestala deželne komisija KD za obnovo Furlanije. Proučila je zakonske osnutke o ureditvi gorskih skupnosti in pobude, ki jih namerava dežela izvesti na industrijskem, kmetijskem, trgovinskem in obrtniškem področju. Nadalje je komisije proučila trenutno stanje popravil poškodovanih hiš na potresnem območju in izrazila željo, da bi se dela čimprej začela.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-114; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Zavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Izleti

SPDT prireja v nedeljo, 12. februarja, planinski izlet na Kras za osnovnošolsko mladino. Zbirališče je na Oberdankovem trgu ob 10.15. Odhod avtobusa do Proseka je ob 10.35. Izlet bo potekal iz Proseka na Sv. Primož ter še v Križ in Nabrežino. Povratek v Trst z vlakom je predviden na glavni železniški postaji ob 17.59. Izlet vodijo učitelji, profesorji in mladinski vodiči.

SKI KLUB UNION javlja, da je še nekaj mest na razpolago za enodnevni izlet v Tarvisio - Kranjska gora - Ravascletto, ki bo 12. t.m. Informacije in prijave na sedežu Ski kluba Union, Ul. Valdirivo 30 (tel. 64-459), vsak dan od 17.30 do 19.30, razen v ponedeljkih, v soboto od 10.30 do 12. ure. Vsako sredo na okrajnem sedežu na Lonjerski cesti 117 od 18. do 19. ure.

Smučarski klub Devin priredi v nedeljo, 12. februarja, ob priliki tradicionalnega teka v Črnem vrhu nad Idrijo enodnevni avtobusni izlet. Še razpolago je še nekaj mest. Vpisovanje pri ZSŠDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20 (tel. 767-304), ali pri odbornikih kluba.

SPDT prireja v nedeljo, 12. februarja, 6. zimski izlet na Slavnik. Zbirališče je ob 8. uri na glavni avtobusni postaji. Odhod avtobusa za tiste, ko do Markovščine je ob 8.10. Na Slavniku bo srečanje s člani odseka planinskega društva iz Kopra.

SPDT prireja v nedeljo, 19. februarja, avtobusni smučarski izlet v Ravascletto. Vpisovanje je na sedežu (tel. 767-304), do vključno srede, 15.

SINOČI OKOLI 20.30

TRAGIČNA SMRT PAZNIKA PRED NOVIM PRISTANIŠČEM

Med priključevanjem vlačilca na prikolico je pazniku spodrsnilo in izgubil je življenje pod težo kontejnerja

Tragična usoda je sinoči doletela 67-letnega paznika špediterskega podjetja Pacorini Francesca Vesceja iz Ul. Boccaccio 18. Vesce, ki je še pred letom dni delal kot apuntat prometne policije, se je okoli 20.30 povzpel na zadnji del vlačilca, ki ga je šofer Albino Koren iz Ul. Foscolo 8 priključeval k prikolici z dvema kontejnerjema; očitno je hotel stopiti z vrat kontejnerja žabico, s katero je običajno zaklepal kontejnerje v parkirišču. Pri tem pa mu je spodrsnilo in obležal je na levem blatniku vlačilca. Voznik pa ga ni opazil in je vzvratno vožnjo počasi nadaljeval z priključevanje prikolice. To pa mu ni bilo za Vesceja usodno. Ni si mogel pomagati in tudi kričanje bi ne mogelo opozoriti voznika na tragedijo. Težki kontejner ga je dobesedno zmečkal ob blatnik.

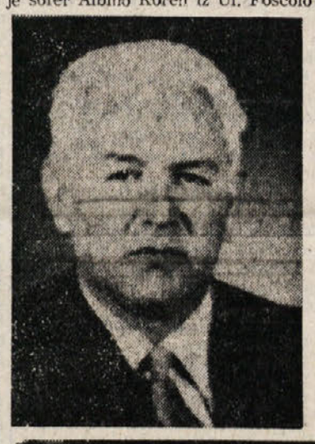

Na kraj nesreče so prihiteli reševalci Rdečega križa, ki so Vesceja prepeljali v bolnišnico, a zanj je bilo več pomoči: umrl je med prevozom. Preiskavo vodijo agenti prometne policije s kap. Fiorottom na čelu. Na kraj nesreče je prišel tudi deželni namestnik državnega pravdnika dr. Brenci.

Vesce je bil po rodu z Juga, že v letu pa je služboval v Trstu. Lansko leto je odšel v pokoj in je poiskal zaposlitev pri podjetju Pacorini za nočni čuvaj, verjetno zato, ker s pokojnino nizko pokojnino ni mogel vzdrževati žene in še nedoraslega otroka.

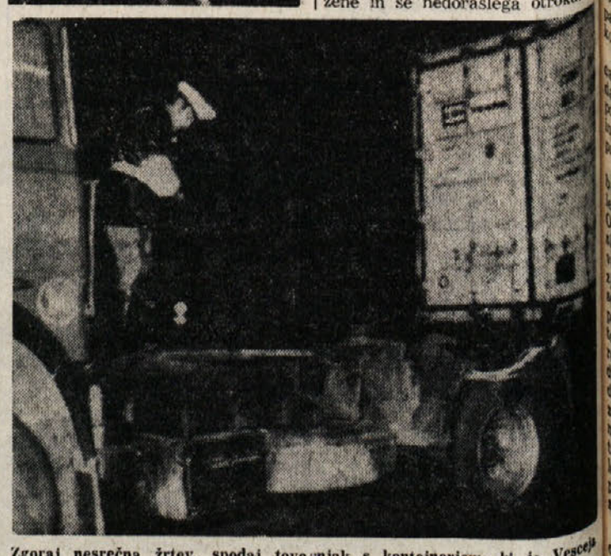

Zgoraj nesrečna žrtev, spodaj tovornjak s kontejnerjem, ki je Vesceja stisnil ob blatnik.

VELIKA SEZONSKA PRODAJA PO ZNIŽANIH CENAH

●

Nudimo po zelo ugodnih cenah na tisoče parov
ŠKORNJEV, ČEVLJEV, SMUČARSKIH ČEVLJEV
za moške, ženske in otroke
ter usnjene TORBICE in KOVČKE

●

Nadalje nudimo tudi USNJENA OBLAČILA. Nekaj primerov:

MOŠKI KOŽUHI L. 60.000
MOŠKI IN ŽENSKI POVRŠNIKI IZ PRAVEGA USNJA L. 60.000
MOŠKI IN ŽENSKI KRATKI JOPIČI IZ PRAVEGA USNJA L. 55.000

CALZATURE DA PIERO
POZZUOLO DEL FRIULI, ob državni cesti VIDEM - LIGNANO